

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Marie TOMŠÍČKOVÁ

**REGIONÁLNÍ ROZVOJ VIZOVICKA:
VYBRANÉ PROBLÉMY**

bakalářská práce

Vedoucí práce: Doc. RNDr. Václav Toušek, CSc.

Olomouc 2007

Vysoká škola: Univerzita Palackého

Fakulta: Přírodovědecká

Katedra: Geografie

Školní rok: 2005/06

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

pro

Marii Tomšíčkovou

obor

Matematika - zeměpis

Název tématu:

Regionální rozvoj Vizovicka: vybrané problémy

Zásady pro vypracování:

Cílem bakalářské práce je vypracování části studie věnované analýze rozvoje města Vizovice a jeho zázemí (ve vymezení správního obvodu obce s rozšířenou působností).

Struktura práce:

- 1) Postavení mikroregionu Vizovicko v širším regionálním kontextu, geografické vymezení oblasti, územní vývoj, vazby na ostatní regiony
- 2) Přírodní potenciál a jeho vztah k sociálnímu a ekonomickému rozvoji
- 3) Sociálně demografický a ekonomický potenciál
- 4) Analýza vývoje obyvatelstva po roce 1869 (stručně) a po roce 1989 (podrobně včetně rozboru přirozeného přírůstku a migrace)
- 5) Zvláštnosti struktury obyvatelstva Vizovicka, největší pozornost věnovat změnám ve struktuře zaměstnaných podle sektorů a odvětví
- 6) Trh práce, vývoj po roce 1989, nezaměstnanost, problémové skupiny obyvatelstva, důraz položte na poslední trendy
- 7) Dojíždka za prací, analýza změn v intercenzálním období 1991 – 2001
- 8) Zahraniční kapitál v mikroregionu
- 9) Závěry: silné a slabé stránky, očekávání

Rozsah grafických prací: mapy, grafy, schémata, fotografie

Rozsah průvodní zprávy: 40 - 50 stran + BP v elektronické podobě

Seznam odborné literatury:

1. Geografická a vlastivědná literatura o Vizovicích a jejich zázemí
2. Statistické publikace a prameny ke studovanému území
3. Literatura hodnotící obecně proces transformace hospodářství (zejména Spěváček a kol, 2002, Víturka, 2001, 2002)
4. Literatura k metodám regionálně-geografického výzkumu

Vedoucí bakalářské práce: Doc. RNDr. Václav Toušek, CSc.

Zadání bakalářské práce: 15.6.2006

Termín odevzdání práce: 15.5.2007

vedoucí katedry

vedoucí bakalářské práce

Prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracovala sama pod vedením Doc. RNDr. Václava Touška, CSc. a v seznamu použité literatury uvádím veškerou používanou literaturu a zdroje.

V Olomouci 7. 5. 2007

.....

podpis autora

Obsah

1. Úvod.....	5
2. Vymezení a charakteristika oblasti	8
3. Přírodní poměry	11
4. Historicko-správní vývoj regionu	13
5. Obyvatelstvo	16
5.1 Vývoj počtu obyvatel.....	16
5.2 Struktura obyvatelstva podle pohlaví a věku	19
5.3 Struktura obyvatelstva podle národnosti.....	22
5.4 Struktura obyvatelstva podle religionizity	23
5.5 Struktura obyvatelstva podle dosaženého vzdělání	25
5.6 Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity.....	27
6. Pohyb obyvatelstva	30
7. Dojíždka a vyjíždka do zaměstnání	32
7.1 Dojíždka a vyjíždka	32
7.2 Funkční klasifikace obcí	33
7.3 Pracovní mikroregiony.....	34
8. Hospodářství	36
8.1 Doprava.....	36
8.2 Zemědělství.....	36
8.3 Průmysl	38
8.4 Služby	39
8.5 Trh práce	40
9. Závěr	42
Summary	43
Použitá literatura	44
Seznam příloh	46

1. Úvod

Hlavním cílem této bakalářské práce je vypracování části studie věnované analýze rozvoje města Vizovice a jeho zázemí, které představuje správní obvod obce s rozšířenou působností Vizovice. V práci se zvláště zaměřuji na změny, ke kterým došlo po roce 1989.

Jedním z dílčích cílů je zhodnocení historicko-geografického vývoje s důrazem na správní vývoj po roce 1848. Proto je uveden vývoj počtu obyvatel od roku 1869 do roku 2001, dále jsou uvedeny různé charakteristiky obyvatelstva (věk, pohlaví, národnost, religionizity, vzdělanost, ekonomická aktivita). Dalším výrazným bodem práce je popis pohybu obyvatelstva v letech 1991 až 2005 a dojížděky za prací. Také podle určitých kritérií jsem rozdělila sledované obce správního obvodu ORP Vizovice do dvou kategorizací (podle ekonomické činnosti a indexu zaměstnanosti). Důležitým bodem rozvojem regionu je hospodářství, proto se čtenář v práci dozví o zásadních faktech tohoto odvětví a také o situaci na trhu práce od roku 2001.

Jednou z hlavních metod používanou v této práci je srovnávání zkoumaného území s jinými územními jednotkami. Pro názornost jsem zvolila příslušný okres (Zlín), dále kraj (Zlínský) a nakonec i celou Českou republiku. Za použití dostupné literatury a jiných zdrojů, které jsem hojně využívala, jsem se snažila o daném území a jeho problémech shromáždit a zpracovat co nejvíce informací.

Zásadní v této práci je používání statistických údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů z let 1991 a 2001, které jsem podle potřeb dále přizpůsobovala. Kromě těchto důležitých dokumentů jsem plně využívala dostupných publikací zpracovaných Krajskou správou Českého statistického úřadu ve Zlíně. Další přínosnou publikací je Historický lexikon obcí České Republiky 1869-2001, kde jsou retrospektivně uvedeny některé výsledky ze všech předešlých censů. Fyzicko-geografickou část jsem zpracovala podle publikací autorů Demka, Quitta a Vlčka. Historicko-správní vývoj je zpracován podle odborně historicko-vlastivědných monografií Čižmáře, Nekudy a Peřinky.

Z internetových jsem využila stránky Českého statistického úřadu, dále stránky jednotlivých obcí, měst a firem. Dále také jednotlivé portály ministerstev (vnitřní práce a sociálních věcí). Nepostradatelná je také databáze HBI (Hoppenstedt Bonnier Information). Všechna použitá literatura a zdroje dat jsou uvedeny v seznamu literatury.

Ve své práci využívám data uvedená v tabulkách v textu tak i v příloze. U vývoje počtu obyvatel jsem použila bazický a řetězový index. U charakteristiky obyvatelstva regionu jsem využily indexu stáří, index ekonomické závislosti a maskulinitu. Kvůli měnící se metodice při určování produktivního věku, jsem data z roku 1991 přepočítávala, aby byly jednotlivé hodnoty srovnatelné. Za obyvatelstvo produktivního věku se nyní považují osoby ve věku od 15 do 64 let. Vzdělanostní úroveň obyvatel jsem vyjádřila dvěma indexy I. a II., ve kterých porovnávám jednotlivé stupně dosaženého vzdělání. Kromě těchto indexů porovnávám územní jednotky podle ukazatele podílu osob s nejméně maturitou na obyvatelstvu starší patnácti let. Do kategorie ekonomicky aktivních obyvatel (dále jen EAO) spadají také občané nezaměstnaní a ženy na mateřské dovolené. EAO je tedy rozděleno do jednotlivých sektorů hospodářství (zemědělství, průmysl, služby).

Kritériem pro výběr města za centrum dojížděky je zvolen počet dojíždějících do obce za prací přesahující 1 000 osob. Dalším kritériem je minimální počet 5 obcí, pro které je uvažovaná obec hlavním centrem dojížděky. Obsazená pracovní místa jsem vypočítala vzorcem $OPM = Z+D-V$, kde Z jsou osoby zaměstnané v obci, D jsou obyvatelé dojíždějící do obce za prací a V jsou osoby vyjíždějící za prací z obce. Jednotlivé obce jsem dále zařadila podle pracovní funkce zaměstnaných v jednotlivých sektorech (tabulka č.1).

Tab. 1: Rozdělení obcí podle pracovní funkce v jednotlivých sektorech

Typy obcí		I. sektor	II. sektor	III. sektor
• Monofunkční	- zemědělské	≥ 20 %	< 20 %	< 20 %
	- průmyslové	< 20 %	≥ 20 %	< 20 %
	- obslužné	< 20 %	< 20 %	≥ 20 %
• Bifunkční	- zemědělskoprámyslové	≥ 20 %*	≥ 20 %	< 20 %
	- zemědělskoobslužné	≥ 20 %*	< 20 %	≥ 20 %
	- průmyslovězemědělské	≥ 20 %	≥ 20 %*	< 20 %
	- průmyslověobslužné	< 20 %	≥ 20 %*	≥ 20 %
	- obslužnězemědělské	≥ 20 %	< 20 %	≥ 20 %*
	- obslužněprůmyslové	< 20 %	≥ 20 %	≥ 20 %*
• Smíšené		≥ 20 %	≥ 20 %	≥ 20 %

* tučně vyznačené hodnoty v jednotlivých sektorech musí mít největší procentuální zastoupení ze všech sektorů

Další typologie obcí je založena na vztahu mezi počtem obsazených pracovních míst v obci a počtem zaměstnaných lidí v dané obci žijící. Kategorie:

- 0 – 0,25: výrazně obytná funkce
- 0,26 – 0,75: obytná funkce
- 0,76 – 1,25: vyrovnaná obytná a pracovní funkce
- 1,26 – 1,75: pracovní funkce
- > 1,76: výrazně pracovní funkce

Uchazeči o zaměstnání jsou všichni dosažitelní uchazeči, tedy všichni ti, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání a nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání.

Práce je zpracovávána v textovém editoru Microsoft Word, grafy a tabulky v programu Microsoft Excel. Dále byl použit program Malování a příložená verze v digitální podobě je uložena ve formátu PDF.

2. Vymezení a charakteristika oblasti

Sledovaným územím v této práci je správní obvod obce s rozšířenou působností Vizovice, který působí od 1.1. 2003 po územní reorganizaci veřejné správy. Nachází se ve středu Zlínského kraje, který se skládá z celkem třinácti ORP (Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Kroměříž, Luhačovice, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Uherský Brod, Uherské Hradiště, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vizovice, Vsetín a Zlín). Dále pak leží v okrese Zlín, kde sousedí na severozápadě a západě se správním obvodem ORP Zlín, na jihu se správními obvody Luhačovice a Valašské Klobouky, na východě a severovýchodě s obcemi správního obvodu Vsetín. Svou rozlohou je to třetí nejmenší správní obvod v kraji.

K 31. 12. 2005 ve správním obvodu ORP Vizovice žilo 16 220 obyvatel. Hustota zalidnění činí 124,6 obyv./km². V současnosti se na tomto území nalézá 16 obcí (Bratřejov, Březová, Dešná, Hrobice, Jasenná, Lhotsko, Lutonina, Neubuz, Podkopná Lhota, Slušovice, Trnava, Ublo, Veselá, Vizovice, Všemina, Zádveřice-Raková), z toho Slušovice a Vizovice, které jsou zároveň obcemi s pověřenými obecními úřady, mají statut města. Podle tabulky č.1 žije v těchto městech (nad 2000 obyvatel) 46 % lidí celé ORP Vizovice. Nejjižnější bod se nachází na katastru města Vizovic. Nejsevernější bod leží v katastru obce Podkopná Lhota. Nejzápadnější bod tvoří území obce Veselá a nejvýchodnější bod se nachází na katastru obce Bratřejov.

Na území obvodu se také nachází mikroregion Vizovicko, jenž se skládá z obcí Bratřejov, Jasenná, Lhotsko, Lutonina, Ublo a Vizovice. Vznikl v roce 1999 a jeho hlavním cílem je spolupráce v oblasti hospodářství, zemědělství, kultury a rozvoje cestovního ruchu. Nově se na sledovaném území vyvíjí nový mikroregion Slušovicko.¹

Tab. 2: Velikostní struktura obcí ORP Vizovice k 31.12.2005

Počet obyvatel	Počet obcí	Podíl [%] obyv. na celkové populaci ORP Vizovice	Prům. počet obyv. 1 obce
0-199	1	1,12	182
200-499	7	16,10	373
500-999	3	14,96	809
1000-1999	3	21,81	1179
2000 a více	2	46,00	3731

Pramen: Počet obyvatel v obcích Zlínského kraje. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2006. Vlastní výpočty.

¹ <http://www.slusovice.cz>

V tabulce č.2 je uvedeno základní rozdělení obcí podle velikosti. Do první kategorie (do 199) se v ORP Vizovice řadí pouze jedna obec (Dešná) a žije v ní jen 1,12 % obyvatel správního obvodu. Do druhé kategorie (200-499) je zařazeno 7 obcí, ve kterých žije přes 16 % obyvatel. Do další kategorie (500-999) spadají 3 obce, ve kterých bydlí necelých 15 % obyvatel. Ve čtvrté kategorii (1000-1999) jsou zahrnuty také 3 obce s téměř 22% podílem a do poslední kategorie (nad 2000) spadají 2 obce, přesněji řečeno 2 města se 46% podílem v rámci celé ORP Vizovice.

Tab. 3: Základní údaje o obcích ORP Vizovice

Obec	První písemná zmínka	Rozloha [ha]	Nadm. výška [m]	Počet obyv. k 31.12.2005	Hustota zalidnění [počet obyv./km ²]	Vzdálenost od Vizovic [km]; směr*
Bratřejov	1483	1196	420	757	63	6;V
Březová	1407	266	348	468	176	6,5;SZ
Dešná	1373	216	360	182	84	5;S
Hrobice	1376	445	390	476	107	8;SZ
Jasenná	1481	1235	365	949	77	5,2;SV
Lhotsko	1548	295	363	256	87	2,6;V
Lutonina	1261	614	329	396	64	3,2;SV
Neubuz	1373	542	304	447	82	5;SZ
Podkopná Lhota	1480	483	405	315	65	9,5;S
Slušovice	1261	714	275	2 948	413	5;SZ
Trnava	1397	1885	341	1 125	60	8,5;SV
Ublo	1450	463	470	254	55	4;SV
Veselá	1407	444	346	721	162	6;SZ
Vizovice	1261	1261	296	4 514	358	15,1;V**
Všemina	1373	1165	370	1 088	93	6,5;S
Zádveřice-Raková	1261	1797	264	1 324	74	4;Z
	1549					

V= východně, S= severně, Z= západně, SZ= severozápadně, SV= severovýchodně

** vzdálenost a směr od Zlína

Pramen: Nekuda, Počet obyvatel v obcích Zlínského kraje. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2006 Český statistický úřad.

V tabulce č.3 jsou uvedené základní údaje v jednotlivých obcích. Nejstarší písemná zmínka byla u obcí Slušovice, Vizovice a Zádveřice, nejmladší první písemná zmínka je o osadě Raková, dnes součástí Zádveřic. Pokud se podíváme na rozlohu jednotlivých obcí, pak největší obcí z tohoto hlediska jsou Zádveřice-Raková (1797 ha), naopak nejmenší obcí je Dešná (216 ha). Podle nadmořské výšky lze konstatovat, že nejnižše položená obec jsou Zádveřice-Raková (264 m n.m.) a nejvýše položené je Ublo (470 m n.m.). Průměrná nadmořská výška je 352 m n.m. Nejlidnatější obcí jsou Vizovice a Slušovice. Nejmenší obcí je Dešná. Nejvíce obyvatel na jednom km² žije

ve Slušovicích 413 a ve Vizovicích 358 obyvatel na 1 km². Nejmenší hustotu zalidnění má obec Ublo 55obyvatel na 1 km². Pro srovnání jsou v tabulce uvedeny vzdálenosti jednotlivých obcí od střediska ORP- Vizovic. Nejvzdálenější je Podkopná Lhota 9,5 km, nejbližší Lhotsko 2,6 km. K těmto hodnotám je uvedena i světová strana, na které leží tato obec. Žádná z nich neleží jižním směrem.

V tabulce č.4 je uveden přehled vybavenosti jednotlivých obcí. Na daném území jsou 4 poštovní úřady, ve čtyřech obcích jsou zastoupeny školy a v 6 obcích není úplné pokrytí povinné školní docházky, tj. škola má většinou pouze nižší stupeň základního systému. V 6 obcích není žádné zdravotnické zařízení, policie sídlí pouze ve Vizovicích. Kanalizace je zavedena jen v 5 obcích, vodovod ať už místní či z veřejný je zaveden ve 12 obcích. Všechny obce jsou plynofikované.

Tab. 4: Vybavenost obcí ORP Vizovice

obec	Kód obce	Pošta	Škola	Zdravot. zařízení	Policie	Kanali-zace	Vodo-vod	Plynofi-kace
Bratřejov	585106	0	*	1	0	0	1	1
Březová	585131	0	0	1	0	1	1	1
Dešná	585157	0	0	0	0	0	1	1
Hrobice	585262	0	0	1	0	0	1	1
Jasenná	585301	1	*	1	0	0	1	1
Lhotsko	549550	0	0	0	0	0	0	1
Lutonina	585483	0	0	0	0	0	1	1
Neubuz	585556	0	*	0	0	0	0	1
Podkopná Lhota	585611	0	0	0	0	0	1	1
Slušovice	585777	1	1	1	0	1	1	1
Trnava	585866	1	1	1	0	0	0	1
Ublo	585874	0	0	1	0	0	1	1
Veselá	585921	0	*	0	0	1	1	1
Vizovice	585939	1	1	1	1	1	1	1
Všemina	585971	0	*	1	0	1	0	1
Zádveřice-Raková	585998	0	*	1	0	0	1	1

1- ano, 0- ne; * ve škole jsou pouze některé ročníky

Pramen: Počet obyvatel v obcích Zlínského kraje. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2006

3. Přírodní poměry

Celé území vzniklo alpínským vrásněním v období druhohor a třetihor. Převládají zde zvrásněné horniny račanské a bystřické jednotky magurského flyše. Převážnou část území pokrývá celek Vizovická vrchovina, jíž prochází hřbet Komonecké hornatiny s nejvyšším bodem Klášťovem (753 m n. m.). Jsou tu typická asymetricky vyvinutá povodí Dřevnice a Olšavy.² Ze severu zasahuje celek Hostýnsko-vsetínská hornatina. Z podcelků Vizovické vrchoviny zde zasahuje ze západu Fryštácká brázda, z jihu Komonecká hornatina a zbytek tvoří Zlínská hornatina s nejvyšším vrcholem Vartovnou 651m n.m. v Seninecké vrchovině.³ Jediným podcelkem Hostýnsko-vsetínské hornatiny jsou Liptálské hřbety s nejvyšším bodem Humenec 703 m n.m.⁴

Celé území se nachází v povodí Dřevnice, řeky třetího řádu, ostatní toky jsou jen vyšších řádů. Z hydrologického pohledu je ale nejdůležitější vodní nádrž Slušovice na řece Dřevnici s vodní plochou 77,7 ha a stálým objemem vody 1,57 mil. m³. Přehrada je od roku 1975 využívána pro vodárenství, tj. jako zdroj pitné vody pro nejbližší okolí.⁵

Sledované území lze zařadit do mírně teplé klimatické oblasti.⁶ Západní část do podoblasti MT9, střed a sever území do podoblasti MT7 a na východě jsou patrné výběžky podoblasti MT2 a severozápadní část území leží v podoblasti MT10. Nejsou zde žádné výrazné rozdíly, jen snad v délce trvání ledových dnů a v létě naopak v průměrné teplotě v letních měsících. Ve Vizovicích se nachází také meteorologická stanice ve výšce 302 m n.m. Průměrný úhrn srážek za období 1901-1950 byl 795 mm.

Podloží zkoumaného území je flyšového typu, proto se na něm vytvořily čtyři druhy půd. Illimerizované půdy, které se vyskytují na plošších úsecích zvlněného reliéfu, na našem území se jedná o údolí řeky Dřevnice u Slušovic a u soutoku Dřevnice a Lutoninky. Typické pro tyto půdy je oglejení tj. obohacení jílem, což způsobuje menší propustnost a zemědělsky menší atraktivitu. Pěstují se tady obilniny vyšších poloh, jetel či vojtěška. Hnědé půdy jsou nejrozšířenějším půdním typem v ČR a jsou vázány na členitý reliéf. Jde o vývojově mladé půdy a podle matečného substrátu

---

² Demek, J.: Zeměpisný lexikon ČSR - Hory a nížiny. str. 545

³ Tamtéž str. 183

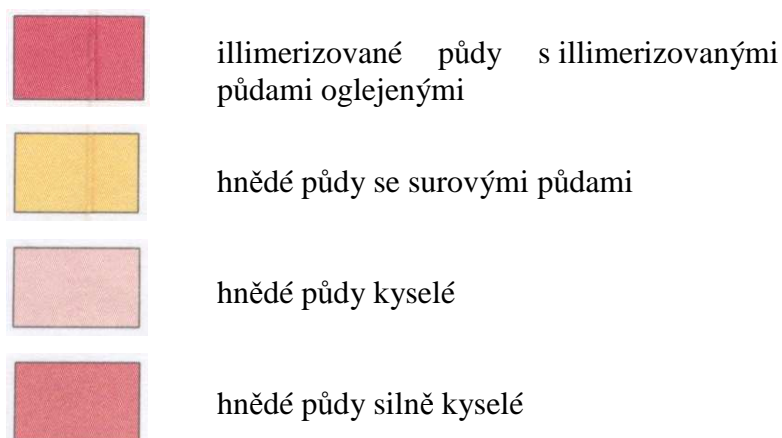
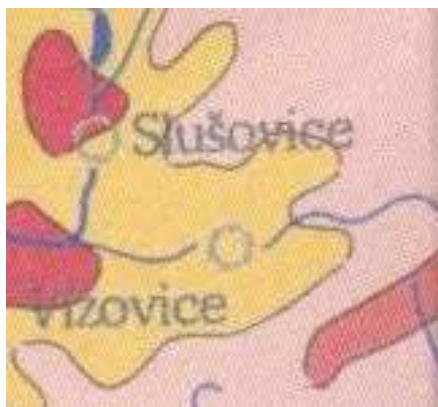
⁴ Tamtéž str. 322

⁵ Vlček, J.: Zeměpisný lexikon ČSR – Vodní toky a nádrže.

⁶ Quitt, E.: Klimatické oblasti Československa

a členitosti reliéfu se z nich na zkoumaném území vyvinuly hnědé půdy se surovými půdami v západní a střední části, hnědé půdy kyselé a silně kyselé na východě.⁷ Všechny druhy půd se sice využívají k zemědělství, ale výnosy nejsou příliš vysoké. Proto se v posledních letech začaly využívat spíše pro pastvu dobytka než pro sadbu kulturních plodin.

Obr. 2: Schéma druhů půd (podle Tomáška)

Přírodní potenciál této oblasti není příliš velký, je to oblast velmi chudá. Na území se nenachází žádná surovinová základna většího či menšího významu vhodná pro těžbu. Dříve se jen místně těžil kámen pro stavebnictví. Jednou z možností, jak využít tuto oblast, je turistický ruch. Pokud by se využilo členitějšího reliéfu, zajímavých míst či výhledů, jistě by to přilákalo mnoho lidí.

⁷ Tomášek, M.: Půdy České republiky, str.47-54

4. Historicko-správní vývoj regionu

Středověký osídlovací proces závisí na mnoha faktorech. Zpočátku měl hlavní vliv na osídlování komplex přírodních poměrů, ale v druhé polovině 12. století lze sledovat sílící kolonizační tendence, vycházející hlavně z kvalitativních změn. Úrodné nížiny a údolí řek již nestačily nárokům rostoucí populace a následovala postupná expanze do vyšších poloh.⁸

Historický vývoj sledované oblasti je spjat se dvěma sídlí: Vizovicemi a Slušovicemi. Každé spadalo do jiného panství, proto je rozvoj přilehlých obcí závislý na příslušnosti k jednotlivým panstvím.

První písemná zmínka o Vizovicích jako trhové vsi se datuje do roku 1261, ve kterém byl toho roku založen cisterciácký klášter „Rosa Mariae.“⁹ Založil ho broumovský kastelán Smil ze Střílek z rodu pánů z Kunštátu, kteří před založením kláštera toto území vlastnili.¹⁰ Smil pojmenoval klášter po svém jméně Smilheim. Pod tímto názvem se Vizovice objevují také v historických pramenech. Pro nás je důležité, že ke klášteru připadly jako majetek obce Bratřejov, Chrastešov, Jasenná, Lhotsko, Lutonina, Raková, Ublo a Zádveřice. Velkou ránu utrpěl Smilheim za husitských válek, kdy byl dobyt a vypleněn. Pak majetkově upadal, až zanikl. Na místě starého kláštera nechal roku 1567 Zdeněk Římanský Kavka z Říčan vybudovat zámek nový Smilheim. Panství Vizovice měnilo nadále své majitele, bylo pleněno Tataři, Valachy, povstalci z Uher, ale i samotnými pány.

Problematická byla také otázka náboženství. V kostele se zpočátku mohly konat bohoslužby katolické i evangelické, ale roku 1599 olomoucký biskup kardinál František Ditrichštejn nařídil šlechtě, že by neměla trpět nekatolické kněze. Biskup poslal na pomoc jezuity, kteří však kvůli odporu obyvatel nebyli příliš úspěšní. V roce 1617 vizovjanům povolil zemský soud kazatele evangelického, ale rekatolizační snahy jezuitů pokračovaly na vizovickém panství i po Bílé hoře. Spory mezi katolíky a evangelíky byly vyřešeny až po vyhlášení tolerančního patentu roku 1781. V letech 1750-1770 nechal nový majitel hrabě Heřman Hanibal z Blümegenu vybudovat brněnským architektem Františkem Grimmem na místě starého zámku nový i s krásným francouzským a anglickým parkem. Heřmanova manželka založila roku 1781

⁸ Nekuda, V.: Zlínsko - Vlastivěda Moravská. Str.147

⁹ Peřinka, V.: Vlastivěda Moravská- Vizovický okres. Str.70

¹⁰ Tamtéž str. 71

v sousedství zámku klášter Milosrdných bratří, při kterém byla zřízena lékárna a nemocnice.¹¹ Roku 1838 nastoupil na panství Filip, svobodný pán z Matenic a z Stillfriedu, a tento rod držel vizovický statek až do roku 1945.

První písemná zmínka o Slušovicích se datuje do roku 1261. Slušovice byly sídlem samostatného statku majitelů pánů ze Šarov (u Napajedel), kteří roku 1373 postoupili Slušovice a vsi Všemínu, Neubuz a Dešnou Ješkovi ze Šternberka. Od té doby patřily Slušovice k lukovskému panství a od roku 1407 se označují jako městečko. Součástí lukovského panství byly také obce Trnava (od r.1397), Březová, Veselá (od r. 1407), Hrobice (od r. 1446), Podkopná Lhota (od r. 1644). Obec Veselá byla roku 1710 odtržena od lukovského panství a stala se součástí klečůvského statku.¹² V roce 1424 proběhla u Slušovic bitva mezi olomouckým biskupem Janem Železným a prohusitsky orientovaným Bočkem z Kunštátu, pánem ve Vizovicích a Brumově, který byl poražen. Lukovští páni přisuzovali Slušovicím stále větší práva jako právo várečné (svobodná vaření piva), a od roku 1612 nebyli povinni robotou. Slušovice a okolní obce byly velmi postiženy Třicetiletou válkou. V roce 1742 vypálili městečko Prusové, spálili faru, škola však fungovala dál. V letech 1815-1817 byl ve Slušovicích vystavěn nový empírový kostel, starý totiž hrozil sesutím.

V době zániku feudalismu podléhaly sledované obce patrimoniální správě, jejíž centra byla zároveň sídly panství v Lukově, ve Vizovicích a na statku Klečůvka. Všechna panství byla administrativně začleněna do Hradištského kraje a do vytvoření politických úřadů v roce 1850 vykonávaly patrimoniální úřady dočasně veřejnou (do 1.1.1850) a soudní (do 1.7.1850) správu nad státními útratami.¹³ Správní reformou roku 1850 byly zrušeny kraje, tedy i kraj Hradištský, na Moravě vznikly kraje nové Brněnský a Olomoucký, do kterého spadaly i tyto obce. Politickými úřady první instance se stala okresní hejtmanství, ta se pak dále členila na soudní okresy s okresními soudy. Tyto obce patřily k hejtmanství Uherský Brod a soudnímu okresu Vizovice. V roce 1855 vznikl opět Hradištský kraj, politické a soudní okresy byly sloučeny a v sídlech soudních okresů vznikly smíšené okresní úřady v čele s okresními představenými místo dosavadních hejtmanů. Pro nás důležité smíšené okresní úřady v Holešově a Vizovicích byly podřízeny krajskému úřadu v Uherském Hradišti. Krajské úřady byly zrušeny v roce 1860 a jejich pravomoc přešla na okresní úřady a moravská

---

¹¹ Peřinka, V.: Vlastivěda Moravská- Vizovický okres. Str. 110

¹² Nekuda, V.: Zlínsko -Vlastivěda Moravská. Str.364

¹³ Tamtéž str. 365

místodržitelství. V roce 1868 byly smíšené úřady opět zrušeny a obnoveny okresní hejtmanství a okresní soudy. Důležitou změnou je pro nás, že soudní okres Vizovice přešel pod správu politického okresu Holešov, což přetrvalo až do roku 1949. Obec Podkopná Lhota byla od roku 1897 vyčleněna od okresu Holešov do soudního okresu Vizovice. K významné změně došlo roku 1923, kdy byl aktivován nový okresní soud ve Zlíně, který vznikl i z obcí Vizovického okresu, ale ne ze zmiňovaných 16 obcí. K 1.10. 1935 byl zřízen nový politický okres Zlín, do kterého byly začleněny soudní okresy Vizovice a Zlín. K další změně státní správy došlo roku 1949, území republiky bylo rozděleno na 19 krajů, Zlín byl přejmenován na Gottwaldov a stal se sídlem Gottwaldovského kraje. Nižšími správními jednotkami zůstaly okresy, zrušeny byly okresy politické a soudní a byly nahrazeny novým typem okresu. Všech 16 obcí nynější ORP Vizovice spadaly do okresu Gottwaldov. Při územní reorganizaci v roce 1960 byl zrušen Gottwaldovský kraj i dosavadní okresy a byl vytvořen okres Gottwaldov, který se stal součástí Jihomoravského kraje se sídlem v Brně. Opět všechny zmiňované obce spadaly do okresu Gottwaldov. Postupně začal probíhat integrační proces u menších obcí. V letech 1964-1969 se spojily obce Trnava a Podkopná Lhota, k Vizovicím byly v roce 1976 připojeny obce Chrastešov a Lhotsko. V letech 1976 a 1980 probíhala další integrace, venkovské obce si ponechaly nadále charakter samostatných obcí, které delegovaly místní správu společným národním výborem. V roce 1976 vznikly tyto společné místní výbory ve Slušovicích pro obce Slušovice, Březová, Dešná, Neubuz, Veselá, Všemina a roku 1980 se připojily Hrobice. V roce 1980 byly vytvořeny místní národní výbory v Jasenné pro obce Jasenná, Lutonina, Ublo a v Trnavě pro obce Trnava a Podkopná Lhota. Po změnách v roce 1989 ještě před komunálními volbami (1990) byly k 1. 7. 1990 obnoveny místní národní výbory v Podkopné Lhotě (odpojila se od Trnavy) a ve Všemíně (odpojila se od Slušovic). V roce 1990 bylo Gottwaldovu navraceno původní jméno Zlín, byly obnoveny okresní a obecní úřady. Ve volbách 24.11.1990 si zvolily obecní zastupitelstvo obce – Březová, Dešná, Hrobice, Lutonina, Neubuz a Ublo. Současně byly některé místní části odloučeny od měst a staly se samostatnými obcemi jako je Lhotsko (odpojilo se od Vizovic). K 23. 3. 1991 se konaly ještě dodatečné volby kvůli organizačním nesrovnalostem v obci Veselá. Poslední významnější událostí je povýšení obce Slušovice na město 30.5.1996. Slušovice se tak staly nejmenším a nejmladším městem Zlínského kraje.

5. Obyvatelstvo

5.1 Vývoj počtu obyvatel

Vývojem počtu obyvatel se budeme zabývat až od roku 1869, kdy se konalo na území tehdejšího Rakouska-Uherska první zákonem schválené sčítání lidu. Nový říšský zákon stanovil stálou desetiletou periodicitu sčítání, což velmi přispělo k rozvoji statistiky jako takové. Po rozpadu Rakouska-Uherska se sčítání zdokonalilo. Z každého desetiletí (s výjimkou 40. let) máme přesné údaje z jednotlivých sčítání. Poslední sčítání se konalo 1.1. 2001 podle zákona 158/1999 Sb. O sčítání lidu, domů a bytů.

Nejprve budeme sledovat celkový vývoj počtu obyvatel ve srovnání s celou Českou Republikou, dále pak s krajem a okresem. V tabulce č.5 jsou uvedeny absolutní hodnoty počtu obyvatel, bazický a řetězový index.

Tab. 5: Vývoj počtu obyvatel pro vybrané územní jednotky

Rok	Česká republika			Zlínský kraj			Okres Zlín			ORP Vizovice		
	Abs.	Bi.	Ri.	Abs.	Bi.	Ri.	Abs.	Bi.	Ri.	Abs.	Bi.	Ri.
1869	7 557 236	100,0	100,0	314 475	100,0	100,0	72 445	100,0	100,0	11 081	100,0	100,0
1880	8 221 432	108,8	108,8	341 037	108,5	108,5	77 308	106,7	106,7	11 540	104,1	104,1
1890	8 665 521	114,7	105,4	356 315	113,3	104,5	79 145	109,3	102,4	11 520	104,0	99,8
1900	9 372 656	124,0	108,2	379 005	120,5	106,4	83 215	114,9	105,1	11 854	102,7	102,9
1910	10 078 896	133,4	107,5	403 122	128,2	106,4	87 457	120,4	105,1	12 401	111,9	104,6
1921	10 009 491	132,4	99,3	404 985	128,8	100,5	88 902	122,7	101,7	12 861	116,1	103,7
1930	10 673 491	141,2	106,6	436 599	138,8	107,8	112 759	155,7	126,8	13 258	119,6	103,1
1950	8 896 102	117,7	83,4	478 465	152,2	109,6	149 860	106,9	132,9	13 873	125,2	104,6
1961	9 571 531	126,7	107,6	532 927	169,5	111,4	165 022	227,8	110,1	15 241	137,5	109,9
1970	9 807 696	129,8	102,5	550 684	175,1	103,3	173 089	238,9	104,9	14 533	131,2	95,4
1980	10 291 927	136,2	104,9	591 334	188,0	107,4	191 335	264,1	110,5	14 932	134,8	102,7
1991	10 302 215	136,3	100,1	583 257	185,5	98,6	196 829	271,0	102,9	15 619	141,0	104,6
2001	10 230 060	135,4	99,3	595 010	189,2	102	195 376	269,7	99,3	16 101	145,3	103,1

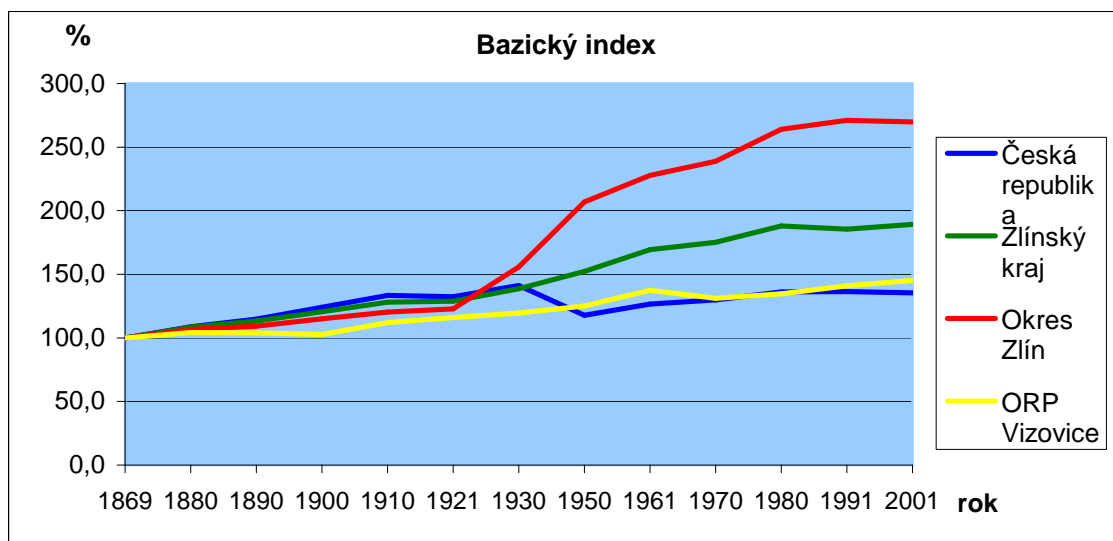
Pramen: Historický lexikon obcí 1869-2005. Demografická ročenka okresů České republiky 1991 až 2005. ČSÚ, Olomouc 2004. Vlastní výpočty.

Pozn.: Bi.= Bazický index; Ri.= Řetězový index

Hodnoty obou indexů jsou u jednotlivých územních jednotek značně odlišné. Největší kladný rozdíl řetězového indexu je u Dešné mezi roky 1980 a 1991 a u Slušovic mezi roky 1961 a 1970. Naopak největší pokles je vidět u Ubla v letech 1961 až 1970. Tyto „skoky“ svědčí o nerovnoměrném nárůstu či poklesu obyvatel jednotlivých obcí za období mezi dvěma sčítáními. V Dešné a Slušovicích to

bylo důsledkem rozvoje tamního zemědělského družstva, naopak v Uble kvůli neatraktivnosti lokality a nedostatku pracovních míst.

Obr. 3: Graf srovnání vývoje počtu obyvatelstva pro vybrané územní jednotky podle bazického indexu

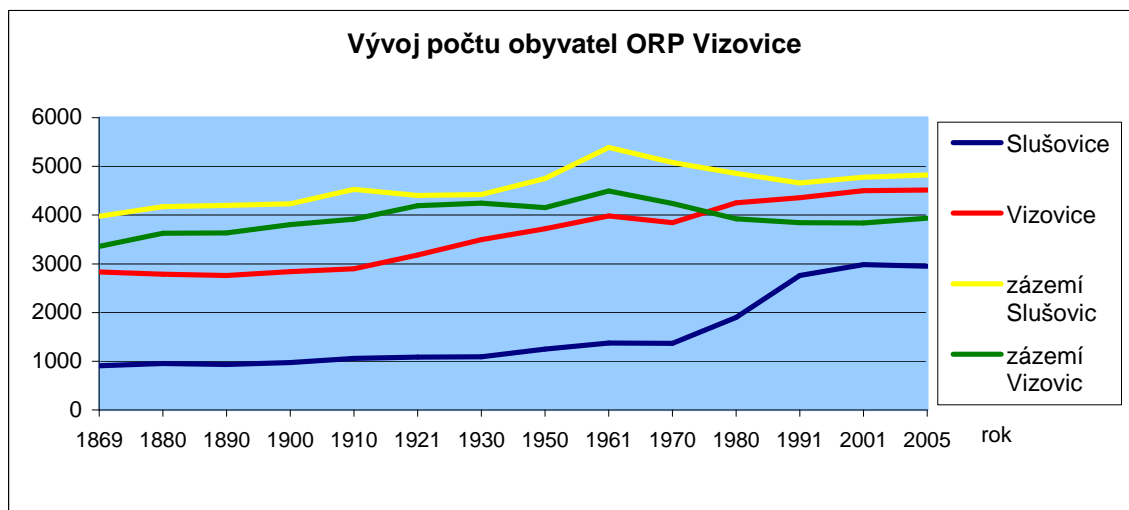
Pramen: Historický lexikon obcí České Republiky 1869-2001. ČSÚ, Praha, 2006. Vlastní výpočty.

Na obr. č. 3 je znázorněný bazický index. Pozorujeme, že do začátku 20. století byl tento index u srovnávaných jednotek téměř shodný. V ORP Vizovice došlo na přelomu století k mírnému poklesu, který byl způsobený začínajícím stěhováním do měst za práci, v tomto případě hlavně do Zlína.

V období do poloviny 20. století se Vizovice pohybovaly stále pod všemi srovnávanými jednotkami, ale v roce 1950 se dostává na poslední místo pomyslného žebříčku celý stát jakožto důsledek války. Ve zbylých případech stále počet obyvatelstva stoupal. Protože se kvůli probíhající válce neuskutečnilo sčítání v roce 1940, nemůžeme adekvátně zhodnotit hospodářskou krizi třicátých let. V tomto časovém období lze pozorovat největší nárůst v okrese Zlín, válka tedy nijak nezabzdila růst počtu obyvatel.

V padesátých a šedesátých letech překročil růst počtu lidí v ORP Vizovice republikový růst. V okrese neustále vzrůstal počet obyvatel, který se zastavil až v devadesátých letech. Křivka ORP Vizovice téměř kopíruje vývoj v České republice. V devadesátých letech je v jednotlivých územních jednotkách viditelná stagnace s malým růstem jen u ORP Vizovice.

Obr. 4: Počet obyvatel ORP Vizovice

Pramen: Historický lexikon obcí České Republiky 1869-2001. ČSÚ, Praha, 2006. Počet obyvatel v obcích Zlínského kraje. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2006 Vlastní výpočty.

Pozn.: Zázemí Vizovic – Bratřejov, Jasenná, Lhotsko, Lutonina, Ublo, Zádveřice-Raková

Zázemí Slušovic – Březová, Dešná, Hrobice, Neubuz, Podkopná Lhota, Trnava, Veselá, Všemina

V obr. č. 4 jsou znázorněny obě města sledovaného území spolu s jejich zázemím ve vývoji od roku 1869. Pokud srovnáme rok 1869 a rokem 2005, nárůst počtu obyvatel je patrný u všech čtyřech územních jednotkách, kde v posledních letech dochází jen k mírnému nárůstu nebo ke stagnaci. U obou měst je vidět nárůst počtu obyvatel a to nejmarkantněji u Slušovic v posledních 30 letech 20. století. Ve Vizovicích není nárůst tak rapidní. V zázemích měst je viditelný pokles mezi 60. a 90. lety 20. století. Docházelo ke stěhování do měst, či střediskových obcí. Zázemí Slušovic se ale od 90. let začalo opět pozvolna rozrůstat, zázemí Vizovic až po roce 2001.

Zvláštní vývoj populace pozorujeme u Vizovic. Od roku 1910 do roku 1961 křivka prudce stoupá, v roce 1970 je nastal nepatrný pokles, ale pak se zase počet zvyšuje. Jiný vývoj je znatelný u Slušovic. Postupné zvyšování je očividné už od devatenáctého století, až v sedmdesátých letech nastalo období stagnace, ale od osmdesátých let křivka velmi prudce stoupá. V devadesátých letech je vidět nepatrné zpomalení růstu. Je to dáno celkovým rozvojem tehdy ještě vesnice, ale od roku 1996 už města.

Porovnáme-li ORP Vizovic s celou Českou republikou ve jednotlivých velikostních kategoriích obcí v roce 2001, lze konstatovat, že v první kategorii žilo 2 % občanů ČR, tj. více než v ORP Vizovice. Naopak v následujících třech kategoriích je zastoupeno v procentuálním měřítku více ORP Vizovice. V obcích nad 2000 obyvatel

žije méně lidí ve zkoumané oblasti. Je to samozřejmě dáno tím, že do této kategorie spadají pouze dvě města, kdežto podle statistiky se ještě tato kategorie dělí. Pro srovnání jsou sloučeny do jedné kategorie.

Tab. 6: Procentuální zastoupení obyvatelstva v pěti velikostních kategoriích obcí za období 1869-2001 v ORP Vizovice [%]

Velikost obce	Rok												
	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
0-199	2,8	2,7	1,2	2,8	1,2	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	0,9	1,2
200-499	24,3	20,9	27,1	24,9	23,1	22,2	21,7	19,7	13,4	15,9	18,0	16,3	15,9
500-999	26,9	32,4	27,5	27,8	24,1	23,6	23,0	17,0	23,9	20,7	16,1	15,0	14,8
1000-1999	20,4	19,9	20,2	20,6	28,3	28,4	27,7	35,4	35,4	35,7	36,4	22,3	21,6
2000 a více	25,6	24,1	23,9	24,0	23,3	24,7	26,4	26,8	26,1	26,4	28,5	45,6	46,5

Pramen: Historický lexikon obcí České Republiky 1869-2001. ČSÚ, Praha, 2006. Vlastní výpočty.

V nejmenších obcích do 199 obyvatel žije jen nepatrné procento lidí ORP Vizovice. V letech 1869, 1889 a 1900 to bylo nad 2 % osob, v roce 1991 tato hodnota klesla pod 1 %. Jinak se pohybuje mezi 1 a 2 %. Ve věkové skupině obcí s 200 – 499 obyvatel zde žilo největší procento v roce 1890. Menší obce se začaly rozrůstat a obyvatelstvo začalo pracovat ve městě. Naopak nejmenší hodnota je z roku 1961, kdy hlavním trendem bylo bydlet ve městě a nejlépe v moderním sídlišti. V obcích od 500 do 999 se hodnoty značně liší. V druhé polovině devatenáctého století žila v těchto obcích téměř třetina lidí, pak se ale stav snižoval až do roku 2001 (14,8 % lidí). V obcích od 1000 do 1999 obyvatel žilo v druhé polovině devatenáctého století okolo 20 % lidí. Pak toto číslo začalo stoupat a to především díky obci Slušovice. V roce 1991 hodnota klesla hodnota o 14 % s porovnáním s předchozím sčítáním. Bylo to způsobeno tím, že právě Slušovice překročily horní hranici 1999 lidí a zařadily se tak započítávat do poslední skupiny. V obcích větších než 2000 obyvatel bydlelo až do roku 1980 méně než 30 % lidí. Jak je uvedeno výše, v roce 1991 se Slušovice mezi tyto velké obce začlenily, proto v této velikostní skupině obcí nyní žije téměř polovina všech lidí ORP Vizovice.

5.2 Struktura obyvatelstva podle pohlaví a věku

Obyvatelstvo ORP Vizovice je vcelku mladé, dochází však k postupnému stárnutí populace, projevuje se tedy celorepublikový trend. Populace ve sledované oblasti stárne, což dosvědčuje i index stárí, který se zvýšil o 22,1 jednotek během let 1991 a 2001. V roce 2005 pak opět stoupl na hodnotu 78,7.

Podle maskulinity můžeme konstatovat, že na Vizovicku je větší zastoupení ženské populace, jako je tomu ostatně i v celé ČR. V porovnání dvou posledních sčítání také tyto hodnoty klesly, ale v roce 2005 se vrátily na hodnotu z roku 1991.

Také snížení indexu ekonomické závislosti poukazuje na to, že obyvatelstvo je stále starší a navíc se i snižuje porodnost. Tento index se snížil o hodnotu 10,1 i přesto, že se snížil počet osob v předproduktivním věku a narostl počet lidí v poproduktivním věku, překročil tento součet stejný údaj z roku 1991. Proto tento index klesl a i v roce 2005 jeho hodnota je opětovně menší.

Tab. 7: Věková struktura ORP Vizovice v letech 1991, 2001 a 2005

	Index stáří	Maskulinita	Index ekonomické závislosti
1991	50,4	97,3	53,7
2001	72,5	96,8	43,6
2005	78,7	97,3	40,2

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 za okres Zlín. Zlín 1992. Vlastní výpočty.

Podíváme-li se na rozdělení obyvatelstva podle produktivity, došlo v období 1991 – 2001 ke značným změnám. V roce 1991 spadalo do první kategorie více než 23 % obyvatel, kdežto o deset let později to bylo jen necelých 18 % obyvatel. Hlavním důvodem tohoto poklesu je snížení porodnosti. V druhé kategorii tj. produktivní věk se tato skutečnost projevila tím, že velký počet lidí v předproduktivním věku z roku 1991 spadl v roce 2001 již do této skupiny, proto je procentuální zastoupení produktivní populace v roce 2001 vyšší než v roce 1991. V poslední kategorii poproduktivním věku došlo k nejmenší změně. Od roku 1991 do roku 2001 se podíl navýšil o jeden procentuální bod. Zastoupení této věkové skupiny není zatím vysoké. Díky stále se zlepšující zdravotní péči a stárnutí obyvatelstva bude toto číslo výhledově narůstat.

V tabulce č.8 můžeme srovnat vybrané územní jednotky v letech 1991, 2001 a 2005. V těchto letech měly ORP Vizovice vždy větší podíly obyvatel mladších 14 let a starších 65 let než v ostatních porovnávaných územních jednotkách. Podíl obyvatelstva starého 15-64 let v ORP Vizovice je proto nižší než v ostatních jednotkách.

Tab. 8: Vývoj vybraných územních jednotek podle produktivity [%]

Rok	ČR			Zlínský kraj			Okres Zlín			ORP Vizovice		
	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
1991	21,0	66,3	12,7	21,2	66,5	12,3	21,0	66,6	12,4	23,2	65,1	11,7
2001	16,2	70,0	13,8	16,2	70,0	13,8	15,8	70,0	14,2	17,6	69,6	12,8
2005	14,6	71,1	14,3	14,7	70,7	14,6	14,4	70,6	15,0	16,1	71,3	12,6

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 za okres Zlín. Zlín 1992. Počet obyvatel v obcích Zlínského kraje. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2006. Vlastní zpracování.

V tabulce č.9 jsou uvedeny všechny obce ORP Vizovice a jejich procentuální zastoupení produktivity obyvatelstva. Od roku 1991 vidíme v kategorii 0-14 let tedy v předproduktivním věku dva typy vývoje. V obou je vždy výrazný pokles mezi lety 1991 a 2001, největší u Slušovic o 10 % a nejmenší o 0,3 % u Březové. V prvním typu se v roce 2005 projevuje další pokles. Je tomu tak u všech obcí kromě Bratřejova, Březové, Hrobic a Ubla. Tyto čtyři vesnice patří do druhého typu, to znamená, že v roce 2005 byl zaznamenán procentuální nárůst. Největší nárůst obyvatel pozorujeme u Hrobic o 0,9 %, nejmenší u Ubla o pouhou jednu desetinu procenta.

Tab. 9: Rozdělení obcí ORP Vizovice podle produktivity [%]

	1991			2001			2005		
	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Bratřejov	18,6	66,1	15,3	18,3	67,9	13,8	19,0	69,0	12,0
Březová	23,2	63,9	12,9	15,1	67,7	17,2	15,6	69,0	15,4
Dešná	22,0	69,0	9,0	20,5	70,3	9,2	20,3	70,4	9,3
Hrobice	21,5	64,2	14,3	14,0	65,1	20,9	14,9	66,6	18,5
Jasenná	23,7	63,0	13,3	19,2	68,7	12,2	16,2	72,5	11,3
Lhotsko	23,7	70,0	6,3	17,6	66,9	15,5	16,8	69,1	14,1
Lutonina	21,5	66,6	11,9	16,0	71,1	12,9	13,9	73,7	12,4
Neubuz	20,2	67,0	12,8	19,2	67,3	13,5	17,2	68,9	13,9
Podkopná Lhota	20,5	63,7	15,8	14,9	69,9	15,2	14,3	67,0	18,7
Slušovice	29,5	63,3	7,2	19,4	71,5	9,1	17,0	74,1	8,9
Trnava	20,8	70,0	9,2	17,6	71,4	11,0	15,1	71,4	13,5
Ublo	19,9	61,0	19,1	14,5	68,2	17,3	14,6	69,3	16,1
Veselá	21,2	66,0	12,8	17,4	68,3	14,3	17,0	69,1	13,9
Vizovice	22,6	64,8	12,6	16,9	70,4	12,7	15,4	71,7	12,9
Všemina	23,7	65,8	10,5	18,1	69,2	12,7	16,9	69,9	13,2
Zádveřice-Raková	20,8	64,4	14,8	17,0	67,2	15,8	14,8	71,1	14,1

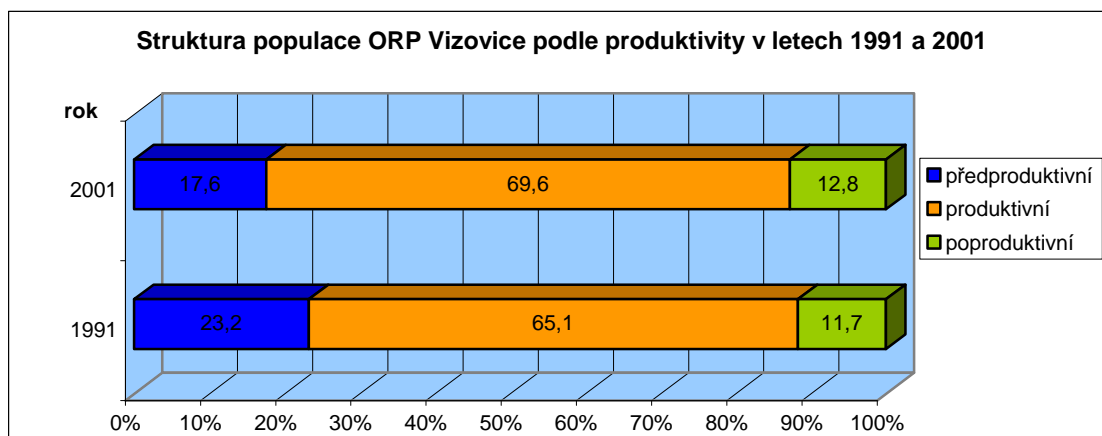
Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Věkové složení a pohyb obyvatelstva Zlínského kraje a správních obvodů obcí s rozšířenou působností v roce 2006. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2007. Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 za okres Zlín. Zlín 1992. Vlastní výpočty.

V kategorii 15-64 let, tedy produktivním věku, je to s rozdělením obcí složitější. U jediné nastal mezi roky 1991 a 2001 pokles a to u Lhotska. V roce 2005 zde byl opět zaznamenán nárůst. Také u obce Podkopná Lhota byl vývoj ojedinělý. Nejprve v roce 2001 hodnoty vzrostly, pak v roce 2005 klesly na 67 %. Další vývoj je patrný u Dešné a Trnavy, kde sice nejprve hodnoty vzrostly, ale v roce 2005 zůstaly nezměněny. Zbylé obce vykazují neustálý růst počtu obyvatel.

V poslední kategorii nad 65 let, tedy v poproduktivním věku, je Podkopná Lhota osamocena ve svém vývoji, protože v roce 2001 počty lidí starší 65 let klesly a v roce 2005 zase stouply. V Také v obcích Bratřejov, Jasenná a Ublo kleslo zastoupení této kategorie, ale i v roce 2005 dále klesalo. Další vývoj je vidět u obcí Dešná, Neubuz, Trnava, Vizovice a Všemina, kde s porovnáním s rokem 1991 stále narůstají. U zbylých obcí má vývoj nejprve narůstající, pak ale klesající tendenci.

Sledujeme-li tyto údaje ze strany maxima a minima za rok 2005, pak v první kategorii má největší procentuální zastoupení obec Dešná (20,3 %), v další kategorii je to město Slušovice (74,1%) a v poslední jsou to Hrobice (18,5 %). Naopak nejmenší hodnoty vykazují (po řadě) obce Lutonina (13,9 %), Hrobice (66,6 %) a Slušovice (8,9 %).

Obr. 5. Graf srovnání obyvatelstva ORP Vizovice podle produktivity¹⁴

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 za okres Zlín. Zlín 1992. Vlastní výpočty.

5.3 Struktura obyvatelstva podle národnosti

Ve statistickém šetření je uvedena zvláště česká, moravská a slezská národnost. Toto rozdělení se vyskytlo po dlouhé době až v roce 1991, kdy bylo přihlášení

¹⁴ V roce 1991 se do produktivního věku počítali muži do 60 let a ženy do 54 let. Aby byly údaje srovnatelné, jsou přepočítány podle nových kritérií tj, produktivní věk 15-64 let.

se k moravské národnosti takřka módou. Uvádíme ale i tyto podíly, je zajímavé sledovat vývoj tohoto trendu.

K české národnosti se v roce 1991 hlásilo na sledovaném území pouze 60,97 %, o deset let později to bylo již o 27 % více lidí. Opravdu lze tento schodek pozorovat i u moravské národnosti, kdy rozdíl mezi těmito roky je 29 %. Byla to tudíž opravdu pouze módní záležitost. Úbytek pozorujeme také u slezské národnosti, důvody jsou také podobné. Podíl slovenské a romské národnosti se také zmenšil.

Tab. 10: Vývoj národnostní struktury ORP Vizovice [%]

Rok	Národnostní podíl obyvatel ORP Vizovice						
	česká	moravská	slezská	slovenská	romská	polská	německá
1991	60,97	37,31	0,02	1,52	0,08	0,09	0,01
2001	89,49	9,01	0,01	1,54	0,01	0,09	0,03

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 za okres Zlín. Zlín 1992. Vlastní výpočty.

V tabulce č. 11 můžeme srovnat jednotlivé hodnoty z roku 2001 za vybrané územní jednotky. Největší podíl české národnosti má právě ORP Vizovice 89,49 % a nejmenší je v celé České republice. Moravská národnost má přesně opačné pořadí – největší hodnota je za celou ČR a nejmenší za ORP Vizovice. Logicky je na prvním místě Česká republika také ve slezské národnosti, romské, polské i německé, protože ORP Vizovice nesdílí žádné společné hranice s těmito zeměmi.

Tab. 11: Srovnání národnostního složení v roce 2001 [%]

	Národnostní podíl za rok 2001						
	česká	moravská	slezská	slovenská	romská	polská	německá
ČR	81,90	13,24	0,40	3,06	0,30	0,60	0,50
Zlínský kraj	85,98	11,89	0,02	1,76	0,17	0,16	0,02
Okres Zlín	88,32	10,35	0,01	1,21	0,05	0,09	0,06
ORP Vizovice	89,49	9,01	0,01	1,54	0,01	0,09	0,03

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Vlastní výpočty.

5.4 Struktura obyvatelstva podle religionizity

Obyvatelstvo Vizovicku se řadí mezi regiony s vysokou religionizitou. Při posledním sčítání bylo téměř 2/3 obyvatel věřících, což je srovnatelné s religionizitou Uherskohradištska či Žďárska.

Tab. 12: Srovnání náboženské struktury vybraných územních jednotek za rok 2001[%]

	Podíl religionizity			
	věřící	z toho církev římskokatolická	nevěřící	nezjištěno
ČR	32,14	83,35	59,04	8,82
ZL kraj	55,21	88,52	36,94	7,85
Okres ZL	53,09	89,44	39,47	7,44
ORP Vizovice	65,84	77,10	28,15	6,01

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Vlastní výpočty.

Z tabulky č.12 lze vyčíst, že z věřících obyvatel není zastoupeno tak vysokým podílem římskokatolické vyznání. ORP Vizovice mají nejmenší zastoupení římskokatolického vyznání za všechny čtyři územní jednotky. Je to dáno tím, že v některých obcích zůstala z 15. století evangelická církev, přesněji českobratrská církev husická. Pochopitelně, že pokud je v ORP Vizovice největší zastoupení věřících ze všech porovnávaných jednotek, pak je také nejmenší procento nevěřících. I nejmenší hodnota se vyskytuje u kategorie neuvedeného vyznání. Tato kategorie je záměrně uvedena, protože se jedná o značné procento z populace, které by se nemělo započítávat do některé z ostatních kategorií. Vypovídá to faktu, že lidé v této problematice nemají vyjasněné své stanovisko.

Tab. 13: Podíl věřících a nejvýraznějších církví obcí ORP Vizovice v roce 2001.[%]

	Podíl věřících	z toho římskokatolická církev	z toho českobratrská církev husická
Bratřejov	70	63	35
Březová	76	96	1
Dešná	77	93	3
Hrobice	76	94	0
Jasenná	61	36	62
Lhotsko	61	67	27
Lutonina	58	44	53
Neubuz	75	94	0
Podkopná Lhota	82	98	0
Slušovice	63	90	3
Trnava	83	96	1
Ublo	55	29	68
Veselá	74	90	2
Vizovice	54	74	20
Všemina	92	97	1
Zádveřice-Raková	62	25	73

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Vlastní výpočty.

V tabulce č.13 jsou uvedeny všechny obce ORP Vizovice, v procentech je zde vyjádřeno zastoupení věřící populace, dále nejpočetněji zatopené církve. Je to hlavně římskokatolická církev a českobratrská církev husitská. Nejvíce věřící obec byla Všemina s 92 % věřících. Naopak nejméně Vizovice s 54 % věřících. Je to ale stále značně vysoko nad celorepublikovým průměrem. Nejvíce římskokatolických křesťanů je v Podkopné Lhotě (98 %), dále ve Všemině (97 %), Březové a Trnavě shodných 96 %. Českobratrská církev husitská má největší procentuální zastoupení v Zádveřicích-Raková (73 %), Uble (68 %), Jasenné (62 %) a v Lutonině (53 %). Jde o obce v jižní a východní části území ORP Vizovice, což je dáno historicky: pánové z Vizovic byli husité a nepodrobili se, a ani poddaní, rekatolizaci probíhající v 17. století.

Ve srovnávaném období 1991 a 2001 (podle tabulky č.14) se snížil podíl věřících téměř o 10 %. Proto se také zvýšilo procentuální zastoupení nevěřících, a to o 13 %. Z věřících hlásících se k římskokatolické víře ubylo jen necelé jedno procento. Ubylo také 2 % u nezjištěného vyznání.

Tab. 14: Vývoj náboženské struktury obyvatelstva ORP Vizovice

Rok	Podíl obyvatelstva ORP Vizovice podle religionizity [%]			
	věřící	z toho církev římskokatolická	nevěřící	nezjištěno
1991	76,26	78,25	15,07	8,67
2001	65,84	77,10	28,15	6,01

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 za okres Zlín. Zlín 1992. Vlastní výpočty.

5.5 Struktura obyvatelstva podle dosaženého vzdělání

Tab. 15: Vzdělanost obyvatelstva vybraných územních jednotek v roce 2001 [%]

Území	Obyvatelstvo patnáctileté a starší	Z toho podle nejvyššího ukončeného vzdělání			
		základní	střední bez maturity	střední s maturitou	vysokoškolské
ČR	8 575 198	24,8	38,0	28,4	8,9
Zlínský kraj	496 595	26,0	39,0	27,3	7,7
Okres Zlín	163 875	25,3	37,8	28,4	8,6
ORP Vizovice	13 267	28,4	41,0	24,2	6,4

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Vlastní výpočty.

Obyvatelstvo ORP Vizovice má ve srovnání s ostatními jednotkami nejmenší zastoupení vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva (6,4 %). Také podíl obyvatel se středoškolským vzděláním zakončeným maturitou je nejnižší (24,2 %). Naopak ve srovnání s ostatními porovnávanými jednotkami má ORP největší podíly

u obyvatelstva jak se základním (28,4 %) tak i s se středním odborným vzděláním bez maturity (41,0 %).

Tab. 16: Vývoj struktury obyvatelstva ORP Vizovice podle nejvýše dosaženého vzdělání v letech 1991 a 2001

rok	Podíl nejvyššího dosaženého vzdělání [%]			
	základní	střední odborné bez maturity	střední s maturitou	vysokoškolské
1991	39,6	37,6	17,5	5,2
2001	28,4	41,0	24,2	6,4

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 za okres Zlín. Zlín 1992. Vlastní výpočty.

V tabulce č.16 vidíme pokles obyvatelstva se základním vzděláním a logický nárůst zbývajících kategorií. Největší nárůst lze pozorovat u středoškolského vzdělání s maturitou téměř o 7 %. O 4 % vzrostlo vzdělání bez maturity a také vysokoškolské vzdělání se navýšilo více než o 1 %. Toto území se tedy podřídilo nátlaku na vyšší vzdělanostní stupeň kvůli konkurenceschopnosti a většímu uplatnění se ve světě.

Tab. 17: Vzdělanostní indexy a úroveň vzdělanosti v roce 2001

	podíl osob alespoň s maturitou [%]	index vzdělanostní úrovně I.	index vzdělanostní úrovně II.
Bratřejov	25	1,23	1,94
Březová	28	1,39	2,03
Dešná	23	1,35	1,98
Hrobice	22	1,17	1,88
Jasenná	29	1,51	2,11
Lhotsko	25	1,30	1,97
Lutonina	25	1,22	1,95
Neubuz	23	1,25	1,95
Podkopná Lhota	19	1,11	1,86
Slušovice	39	1,85	2,26
Trnava	21	1,19	1,91
Ublo	23	1,22	1,91
Veselá	27	1,39	2,03
Vizovice	37	1,75	2,21
Všemina	20	1,13	1,87
Zádveřice-Raková	28	1,44	2,04
ORP Vizovice	31	1,52	2,09

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Vlastní výpočty.

Sledujeme-li jednotlivé obce ORP Vizovice zjistíme, že největší procento osob alespoň s maturitou je ve Slušovicích (39 %) a Vizovicích (37 %). Jsou to hlavní centra této oblasti a také města, proto se tu koncentruje více vzdělaného obyvatelstva. Příčinou toho, že Slušovice mají oproti Vizovicím více vysokoškolsky vzdělaných občanů

(ačkoli jsou menší a statut města mají teprve od roku 1996), je to, že při největším rozmachu v 80. letech 20. století se do Slušovic stěhovali za prací kvalifikovaní lidé, tedy i lidé s vysokým vzděláním. Nejméně obyvatel alespoň s maturitou je v obci Podkopná Lhota (19 %) a ve Všemině (20 %). V celé ORP Vizovice je proto 31 % lidí alespoň s maturitou. V České republice je to 37 % i v okrese Zlín, tedy ORP Vizovice zaostávají za vzdělanostní úrovní v ČR. Podle dvou indexů I. a II. Mají nejvyšší hodnotu vždy Slušovice a Vizovice. Nejnižší hodnoty dosáhly obce u Podkopná Lhota a Všemina.

5.6 Struktura obyvatelstva podle ekonomické aktivity

Rozdělení ekonomicky aktivního obyvatelstva (dále je EAO) do třech základních sektorů je následující. V prvním sektoru – zemědělství pracují lidé v zemědělství, lesnictví a rybolovu. Ve druhém sektoru – průmyslu pracují lidé v průmyslu a stavebnictví a v posledním sektoru – služeb jsou EAO zaměstnaní v obchodu, dopravě, telekomunikacích a ostatních odvětvích.

Tab. 18: Struktura EAO podle základních sektorů ekonomiky vybraných územních jednotek v roce 2001

Území	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo	Z toho zaměstnané celkem	z toho pracují v		
			I. sektoru	II. sektoru	III. sektoru
ČR	5 253 400	4766463	4,7	40,4	54,9
Zlínský kraj	298 616	272340	4,2	49,2	46,6
Okres Zlín	99 970	92277	2,9	47,7	49,4
ORP Vizovice	8 306	7822	4,0	52,2	43,8

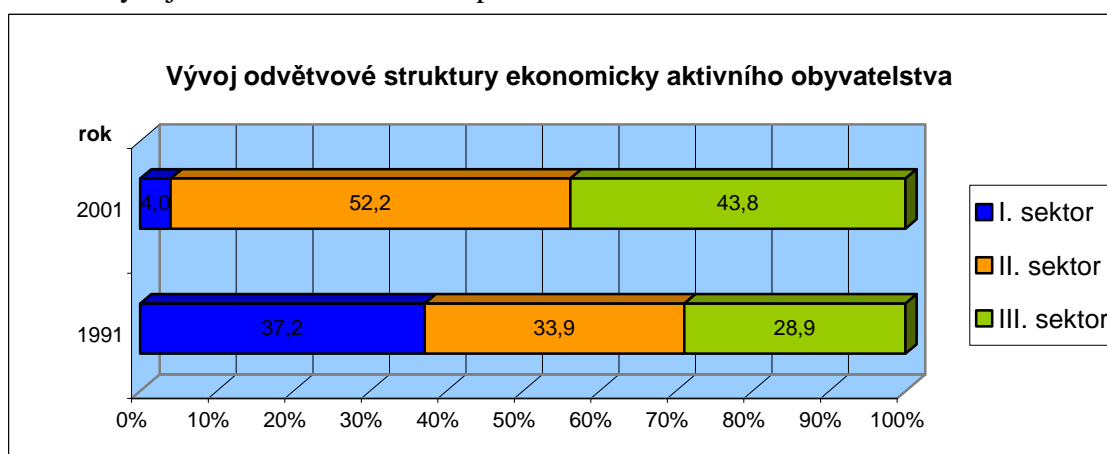
Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Vlastní výpočty.

Při srovnání ekonomicky aktivního obyvatelstva čtyř sledovaných územních jednotek vyniká ORP Vizovice především ve druhém sektoru, protože zde pracuje 52,2 % EAO. Je to značně vysoké číslo, zvláště ve srovnání s celou republikou, která má jen 40,4 % obyvatel zaměstnaných v tomto sektoru. Hlavními zaměstnavateli zdejšího regionu jsou totiž větší průmyslové podniky, v nichž pracuje velké procento EAO ORP Vizovice. Dále ve třetím sektoru pracuje méně lidí než ve druhém a je zde jako v jediné porovnávané územní jednotce porušen poměr mezi druhým a třetím sektorem, kdy největší zastoupení je u posledního sektoru. Podle tohoto poměru se mnohdy určuje i vyspělost daného území. Podíváme-li se na první sektor, dosahují hodnoty za ORP Vizovice hodnot podobných jako v České republice a ve Zlínském kraji. Je tedy

dosaženo republikového průměru. Lze proto tvrdit, že v ORP Vizovice nastala celková změna struktury EAO.

V obr. č. 6 je znázorněn vývoj zaměstnanosti v jednotlivých sektorech v ORP Vizovice v průběhu posledních dvou sčítání. Sledujeme-li rok 1991 samostatně, je zde viditelná převaha prvního sektoru. Jsou to ještě pozůstatky z komunistické éry, kdy bylo zemědělství velmi intenzivně dotováno státem. Druhý sektor je zastoupen méně, protože průmyslová výroba se soustřeďovala spíše do okresních měst. Hodnotu tohoto údaje zvyšují obce Veselá a Neubuz, ze kterých značná část občanů dojížděla za prací právě do okresního města Zlín. V posledním sektoru v tomto roce pracovala nejmenší část EAO. Jako centrum této oblasti je důležité město Vizovice, které tuto hodnotu navyšuje. Když konečně srovnáme roky 1991 a 2001, vidíme obrovský úbytek hlavně v prvním sektoru. Zemědělství se přestalo dotovat v tak velké míře dotovat, zlepšila se technická úroveň strojů, proto lidé přestali v tomto sektoru pracovat. Necelých 20 % začalo pracovat v průmyslu a necelých 15 % bylo zaměstnáno ve službách.

Obr. 6: Vývoj EAO v ORP Vizovice podle sektorů

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 za okres Zlín. Zlín 1992. Vlastní výpočty.

Zaměříme-li se na jednotlivé obce, pak v prvním sektoru je zaměstnáno nejvíce obyvatel v obci Ublo a to celých 15 %, nejméně zase v obci Dešná a to pouhé 1 %. Ve druhém sektoru se na prvním místě umístila obec Dešná se 71 % a na druhé straně žebříčku jsou společně obě města Slušovice a Vizovice se 47 %. V posledním sektoru je nejvíce zaměstnáno EAO ve městě Slušovice 50 % a nejméně v obci Dešná. Podle těchto prvních a posledních míst je jasný vývoj zastoupení v těchto sektorech. U dvou měst sledované oblasti je patrné, že nejvíce osob je zaměstnaných ve službách a nejméně v průmyslu a stavebnictví. Protože ve městech je také nejvyšší úroveň

vzdělání, odvíjí se od tohoto faktu i celková zaměstnanost v jednotlivých sektorech. Pak v nejmenší obci sledované oblasti Dešné je také nejmenší počet EAO. Proto jedno procento pracujících v zemědělství této obce znamená pouze jediného člověka. Když se také podíváme na tuto malou obec z hlediska reliéfu a využití půdy, je jasná tato malá zaměstnanost v tomto sektoru. S ohledem na vzdělání v Dešné pracuje proto mnoho lidí ve druhém sektoru.

Tab. 19: Ekonomická aktivita dle sektorů obcí ORP Vizovice v roce 2001

	Zaměstnaní celkem	v I. sektoru	ve II. sektoru	ve III. sektoru
Bratřejov	374	5%	58%	37%
Březová	215	2%	58%	40%
Dešná	98	1%	71%	28%
Hrobice	192	6%	51%	43%
Jasenná	427	5%	50%	45%
Lhotsko	114	3%	53%	44%
Lutonina	197	6%	52%	42%
Neubuz	210	2%	65%	33%
Podkopná Lhota	147	3%	62%	35%
Slušovice	1 564	3%	47%	50%
Trnava	528	4%	56%	40%
Ublo	109	15%	54%	31%
Veselá	363	2%	60%	38%
Vizovice	2 196	4%	47%	49%
Všemina	495	4%	62%	34%
Zádveřice-Raková	593	8%	51%	41%

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Vlastní výpočty.

6. Pohyb obyvatelstva

Na pohyb obyvatelstva se lze podívat ze dvou hledisek. První sleduje přirozený pohyb populace, jeho porodnost a úmrtnost. Druhé se zabývá mechanickým pohybem populace, mluvíme tedy o migraci obyvatel.

Tab. 20: Základní demografické údaje ORP Vizovice 1991-2005

Rok	Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek	Přírůstek stěhováním	Celkový přírůstek	hmp* [‰]	hmú** [‰]	Střední stav obyvatel
1991	208	155	53	40	93	13,3	9,9	15 612
1992	225	176	49	26	75	14,3	11,2	15 696
1993	192	165	27	77	104	12,2	10,5	15 785
1994	156	183	-27	76	49	9,8	11,5	15 862
1995	135	174	-39	-29	-68	8,5	11,0	15 852
1996	136	161	-25	1	-24	8,6	10,2	15 806
1997	138	163	-25	30	5	8,7	10,3	15 797
1998	152	153	-1	90	89	9,6	9,7	15 844
1999	153	140	13	34	47	9,6	8,8	15 912
2000	174	161	13	81	94	10,9	10,1	15 982
2001	147	164	-17	17	0	9,1	10,2	16 089
2002	150	164	-14	15	1	9,3	10,2	16 090
2003	149	190	-41	-1	-42	9,3	11,8	16 069
2004	160	149	11	35	46	9,9	9,3	16 094
2005	180	150	30	96	126	11,1	9,2	16 220

Pramen: Databáze ČSÚ Demografie - Obce 2005. Věkové složení a pohyb obyvatelstva Zlínského kraje a správních obvodů obcí s rozšířenou působností v roce 2006. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2007. Vlastní výpočty.

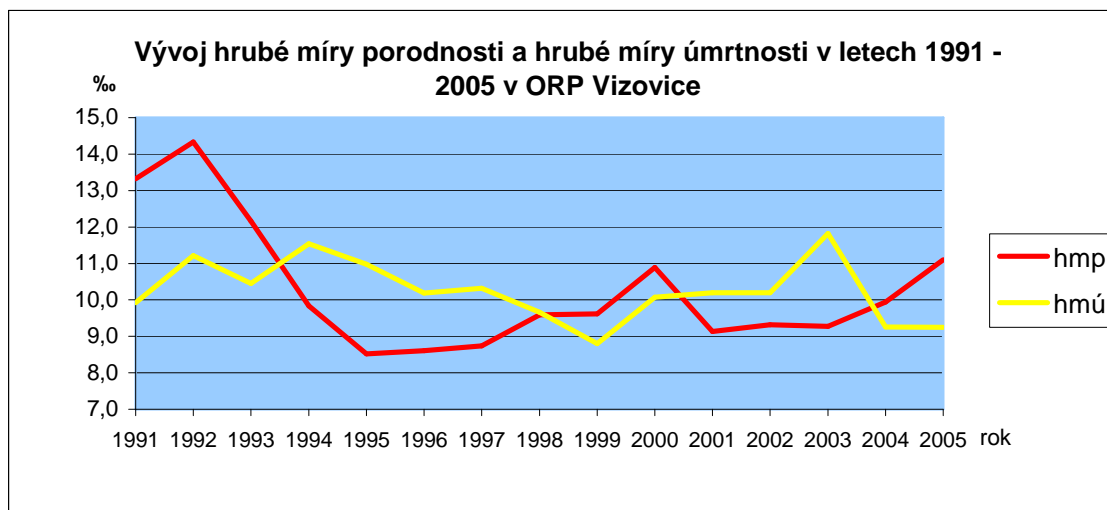
* hrubá míra porodnosti; ** hrubá míra úmrtnosti

V ORP Vizovice je zajímavé sledovat vývoj přirozeného přírůstku obyvatel. Pouze v letech 1991, 1992, 1993, 1999, 2000, 2004 a 2005 byl kladný ale hodnoty nebyly příliš vysoké, nejvyšší byla v roce 1991 (53 osob), nejnižší v roce 2004 (11 osob). Záporný přirozený přírůstek, respektive úbytek byl nejmarkantnější v roce 2003 (-41 osob). Je to tedy důsledek poměru narozených a zemřelých lidí. Porodnost od roku 1992 do roku 1997 výrazně klesala, pak pozvolna začala stoupat s výjimkou roku 2001. Počet zemřelých se v těchto patnácti letech pohybuje od 140 do 190 lidí. Vývoj celkového přírůstku není již tak negativní, záporné hodnoty jsou pouze v letech 1995, 1996 a 2003. V prvním zmiňovaném roce byly hodnoty nejnižší. Nejvyšší celkový přírůstek byl v posledním sledovaném roce 2005 a to 126 lidí. Celkový přírůstek ovlivňuje přírůstek stěhováním, tedy počet přistěhovaných osob bez vystěhovaných. Jen ve dvou letech byly tyto hodnoty záporné a nejvyšší byla

zaznamenána v roce 2005 a to 96 obyvatel. Tento nárůst je zapříčiněn výstavbou nových bytů v obou městech a také výstavbou nových domů.

Podle obr. č. 7 můžeme názorně vidět vývoj hrubé míry porodnosti (dále jen hmp) a hrubé míry úmrtnosti (dále jen hmú). V prvních třech letech je hmp značně vysoká i přes 14 ‰ pohybuje se nad hodnotami hmú. Toto se opakuje také v letech 1998 až 2000 a v roce 2004 a 2005. Hmú se pohybuje téměř vyrovnaně, od roku 1994 do roku 1999 pozvolna klesá z 11,5 ‰ na 8,8 ‰. Pak zase narůstá až na maximální hodnotu z roku 2003 11,8 ‰. Od tohoto roku je viditelný pokles a v posledních dvou letech spíše stagnace.

Obr. 7: Srovnání hrubé míry porodnosti a hrubé míry úmrtnosti v ORP Vizovice v letech 1991 – 2005

Pramen: Databáze ČSÚ Demografie - Obce 2005. Vlastní výpočty.

7. Dojížd'ka a vyjížd'ka do zaměstnání

7.1 Dojížd'ka a vyjížd'ka

V roce 2001 bylo v ORP Vizovice celkově 8 306 ekonomicky aktivních osob. Do zaměstnání vyjíždělo celkem 4526 lidí. V procentuálním vyjádření to činí celých 58 % vyjíždějících z obce za prací. Pro srovnání ve Zlínském kraji je to jen 44,7 % těchto osob. Pokud se podíváme na jednotlivé obce, pak nejvíce pracujících vyjíždí z Vizovic a Slušovic, ale v procentuálním podílu jsou to obyvatelé obce Dešná 77,0 %. Nejméně vyjíždí za prací lidé z centra regionu (41,6 %). Z celkového počtu 4526 vyjíždějících zaměstnaných vyjíždělo v rámci správního obvodu pouze 21,7 % pracujících, v rámci okresu Zlín mimo ORP Vizovice vyjíždělo 51,3 % osob, mimo okres vyjíždí 8 % zaměstnaných a do zahraničí jen nepatrné procento (37 osob). V rámci správního území se vyjíždí nejvíce lidí z obce Lhotsko (52,9 %) a nejméně ze Slušovic (8 %). Ze všech vyjíždějících ORP Vizovice vyjíždí denně 4092 pracujících tedy 90,4 %. Je to nejvíce ze všech ORP Zlínského kraje. Z toho nejvíce lidí dojíždí do 29 minut z místa bydliště (2454 lidí), mezi 30 a 59 minutami dojíždí 1450 lidí a nad jednu hodinu dojíždí 180 osob.

Tab. 21: Struktura dojížd'ky a vyjížd'ky v ORP Vizovice v roce 2001

Obec	EAO	vyjíždějící za prací	z toho v rámci ORP	z toho v okrese mimo ORP	saldo dojížd'ky
Bratřejov	387	72,1	34,6	40,5	-258
Březová	220	75,5	41,4	42,8	-80
Dešná	100	77,0	38,0	42,9	-74
Hrobice	204	58,8	41,2	28,3	-53
Jasenná	470	52,6	15,3	52,2	-116
Lhotsko	121	72,7	52,9	18,2	-64
Lutonina	214	57,5	36,0	30,9	-50
Neubuz	219	70,3	40,6	32,5	18
Podkopná Lhota	156	67,9	41,0	39,6	-81
Slušovice	1 640	47,4	8,5	71,5	886
Trnava	580	62,1	42,8	25,3	-292
Ublo	127	54,3	48,0	10,1	-56
Veselá	388	66,2	19,8	65,8	-177
Vizovice	2 331	41,6	10,0	63,9	733
Všemina	519	69,2	38,7	36,5	-237
Zádveřice-Raková	630	59,2	21,0	60,1	33
ORP Vizovice	8 306	54,5	21,7	51,3	132

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Dojížd'ka za prací a do škol ve Zlínském kraji (na základě výsledků SLDB 2001) SLDB 2001. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Vlastní výpočty.

Nyní se budeme zabývat centry dojížděky (Slušovice, Vizovice). Do Slušovic dojíždí celkem 1664 osob (z toho 91,6 % denně) a vyjíždí celkem 778 osob. Do Vizovic dojíždí 1703 osob (z toho 90,5 %) denně a vyjíždí 970 lidí. Směry dojíždění se dají také rozlišit podle nejvyššího stupně vzdělání pracujících osob. V obou městech pracuje největší část dojíždějících osob s učňovským a středoškolským vzděláním bez maturity (shodně 49,3 %) a srovnatelně také s ostatními dokončenými stupni vzdělání. Podle odvětví, ve kterém jsou dojíždějící zaměstnání, lze říci, že největší procento je zaměstnáno v průmyslu. Ve Slušovicích 63,6 % a ve Vizovicích 58,1 %. Dalším znakem dojížděky je používaný dopravní prostředek. U obou měst dominuje autobusová doprava (Slušovice 43,4 %, Vizovice 49,8 %). Slušovice vynikají v celém Zlínském kraji největším podílem v používání automobilů a to 27,8 %. Ve Vizovicích to činí jen 18,6 %. Podle zjištěného času stráveného na cestě do center dojížděky můžeme konstatovat, že do 29 minut dojíždí do Slušovic 61,1 % a do Vizovic 44,8 % osob. Nad 30 minut pak dojíždí 38,8 % respektive 55 %.

Saldo dojížděky ve srovnání let 1991 a 2001 se ve Slušovicích snížilo o 1088 osob, ale pozitivní nárůst je patrný ve Vizovicích, kde se ze záporných hodnot přehouplo do kladných o 1160 lidí. Z jednotlivých obcí má kladné saldo Neubuz (18 osob), Slušovice (886 osob), Vizovice (733 osob) a Zádveřice-Raková (33 osob). Nejvíce záporné hodnoty jsou v Trnavě (292 lidí) a Bratřejově (258 lidí).

Tab. 22: Srovnání center dojížděky v letech 1991 a 2001.

Centrum dojížděky	Dojíždějící		Vyjíždějící		Saldo dojížděky	
	1991	2001	1991	2001	1991	2001
Slušovice	2590	1664	616	778	1974	886
Vizovice	734	1703	1161	970	-427	733

Pramen: Dojížděka za prací a do škol ve Zlínském kraji (na základě výsledků SLDB 2001) SLDB 2001. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Vlastní výpočty.

7.2 Funkční klasifikace obcí

Podle procentuálního zastoupení v jednotlivých sektorech vzniklo 10 funkčních typů obcí podle ekonomické činnosti. Na sledovaném území jsou pouze čtyři tyto typy a to *obslužněprůmyslové* obce (Bratřejov, Březová, Dešná a Všemina). Jedinou *průmyslovou* obcí je Neubuz a jedinou *smíšenou* obcí je Ublo. Nejvíce jsou zastoupeny

obce *průmyslověobslužné* (Hrobice, Jasenná, Lhotsko, Lutonina, Podkopná Lhota, Slušovice, Trnava, Vizovice a Zádveřice-Raková).

Tab. 23: Funkční klasifikace obcí ORP Vizovice.

Obec	I. sektor	II. sektor	III. sektor	funkce obce podle ekonomické činnosti	index zaměstnanosti	funkce obce podle indexu zaměstnanosti
Bratřejov	6%	43%	51%	obslužněprůmyslová	0,43	obytná
Březová	4%	44%	52%	obslužněprůmyslová	0,68	obytná
Dešná	0%	34%	66%	obslužněprůmyslová	0,54	obytná
Hrobice	4%	57%	39%	průmyslověobslužná	1,18	vyrovnaná
Jasenná	10%	51%	39%	průmyslověobslužná	0,87	vyrovnaná
Lhotsko	3%	49%	48%	průmyslověobslužná	0,62	obytná
Lutonina	6%	53%	41%	průmyslověobslužná	0,84	vyrovnaná
Neubuz	1%	80%	19%	průmyslová	1,16	vyrovnaná
Podkopná Lhota	2%	54%	44%	průmyslověobslužná	0,60	obytná
Slušovice	3%	62%	35%	průmyslověobslužná	1,59	pracovní
Trnava	5%	50%	45%	průmyslověobslužná	0,65	obytná
Ublo	21%	44%	35%	smíšená	0,79	vyrovnaná
Veselá	1%	55%	44%	průmyslověobslužná	0,70	obytná
Vizovice	2%	59%	39%	průmyslověobslužná	1,39	pracovní
Všemina	4%	42%	54%	obslužněprůmyslová	0,56	obytná
Zádveřice-Raková	8%	62%	30%	průmyslověobslužná	1,14	vyrovnaná

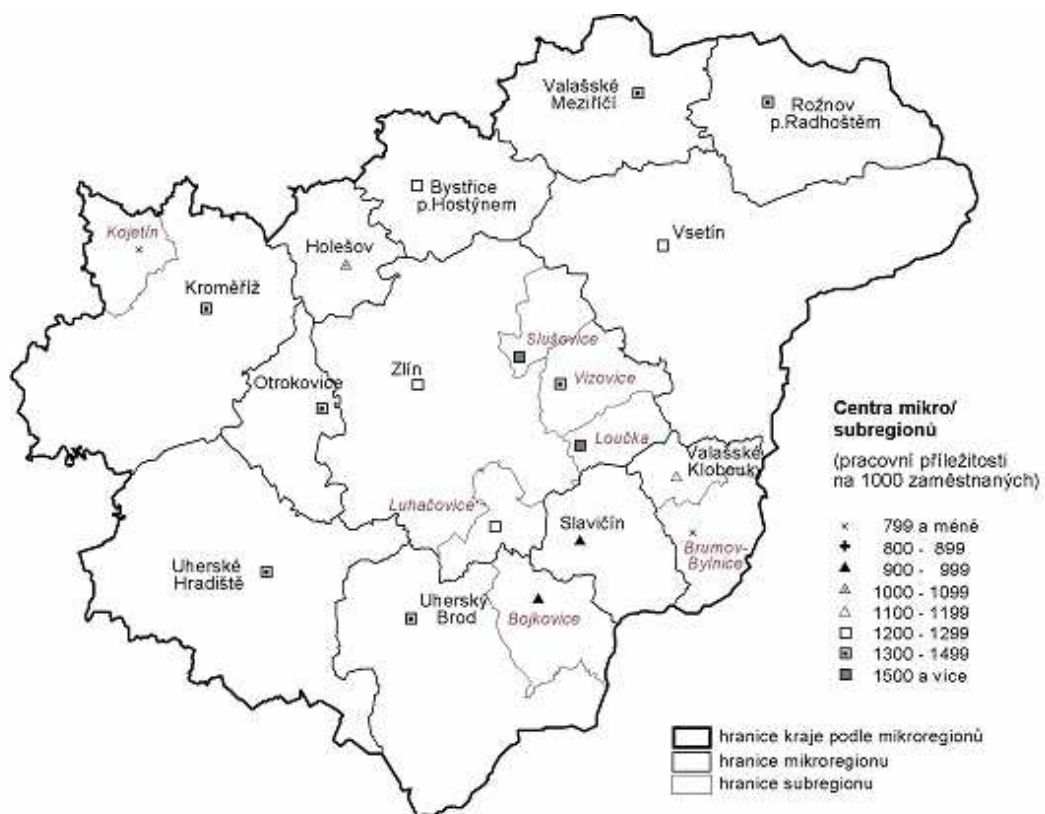
Pramen: Dojíždka za prací a do škol ve Zlínském kraji (na základě výsledků SLDB 2001) SLDB 2001. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003. Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Zlínský kraj. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003.

Porovnáním zaměstnaných obyvatel obce se všemi zaměstnanci pracujících v obci (index zaměstnanosti) lze rozdělit obce do 6 kategorií. V první kategorii není žádná obec zastoupena, do druhé – obytné patří obce Bratřejov, Březová, Dešná, Lhotsko, Podkopná Lhota, Trnava, Veselá a Všemina. Do vyrovnané funkce obytné s pracovní náleží obce Hrobice, Jasenná, Lutonina, Neubuz, Ublo a Zádveřice-Raková. Ve čtvrté kategorii – pracovní patří Slušovice a Vizovice.

7.3 Pracovní mikroregiony

Sledované území spadá do pracovního mikroregionu Zlín. Kritérium pro výběr tohoto centra je dán počtem pracovních příležitostí nad 1000 zaměstnaných v obci. Ve Zlínském kraji je vymezeno celkem 12 mikroregionů, které se pak dělí na menší subregiony. Proto se dané území dále dělí na subregion Slušovice a Vizovice. Je zajímavé, že Slušovice mají více pracovních příležitostí na 1000 zaměstnaných než Vizovice (podle obr. č. 8)

Obr. 8: Přehled mikroregionů a subregionů Zlínského kraje v roce 2001.

Pramen: Dojíždka za prací a do škol ve Zlínském kraji (na základě výsledků SLDB 2001) SLDB 2001. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003.

8. Hospodářství

8.1 Doprava

Dopravní dostupnost Vizovicka není dostačující. Nejbližší možné místo, kde se lze napojit na dálnici (D1) se nachází ve Vrchoslavicích (okres Prostějov). Jižní částí sledovaného území prochází silnice 1. třídy I/49, která spojuje Otrokovice, Zlín a Vizovice. Za Vizovicemi se tato silnice napojuje u Valašské Polanky na silnici I/57, která spojuje hraniční přechod s Polskem (Bartultovice – Trzebina), Opavu, Nový Jičín, Valašské Meziříčí a Vsetín se státním přechodem Střelná-Lysá pod Makytou. Vizovice a Vsetín propojuje silnice 1. třídy I/69. Za zmínku stojí také silnice 2. třídy II/491 z Fryštáku přes Slušovice a u Lípy se napojuje na I/49. V úseku mezi Slušovicemi a Lípou je tato cesta vedena po čtyřproudové komunikaci široké 15 metrů. Je to pozůstatek slavné éry JZD AK Slušovice.

Rovnoběžně s I/49 prochází územím jediná železniční trať 331 z Otrokovic přes Zlín do Vizovic. Tato lokální trať není elektrifikovaná, navíc je jen jednokolejná. Za první republiky bylo naplánováno pokračování této trati, aby se napojila na trať ve Vsetíně. Přišla ale druhá světová válka, a tak zůstaly pouze započaté násypy za Vizovicemi.

Dopravní obslužnost ORP Vizovice jistě zkvalitní plánovaná rychlostní komunikace R49.¹⁵ Tato silnice bude navazovat na dálnici D1 a bude protínat celý Zlínský kraj. U Hulína se z dálnice odpojí R49 a R55. Silnice R49 bude směřovat kolem Holešova, Fryštáku, Slušovic, Vizovic až ke státnímu přechodu Střelná-Lysá pod Makytou.¹⁶ První fáze výstavby byly již zahájeny.

8.2 Zemědělství

Celková výměra ORP Vizovice je 11 614 ha, z toho největší část území pokrývají lesní plochy (44,4 %). Vodní plochy tvoří 1,3 % rozlohy ORP Vizovice. Zemědělská půda zaujímá 44,1 % plochy, je to tedy nepatrně méně než lesních porostů, 20,5 % tvoří orná půda, 20,2 % trvale travnaté porosty, 2,4 % zahrady a 1,0 % sady. Celých 8,5 % zbývá na ostatní plochy.

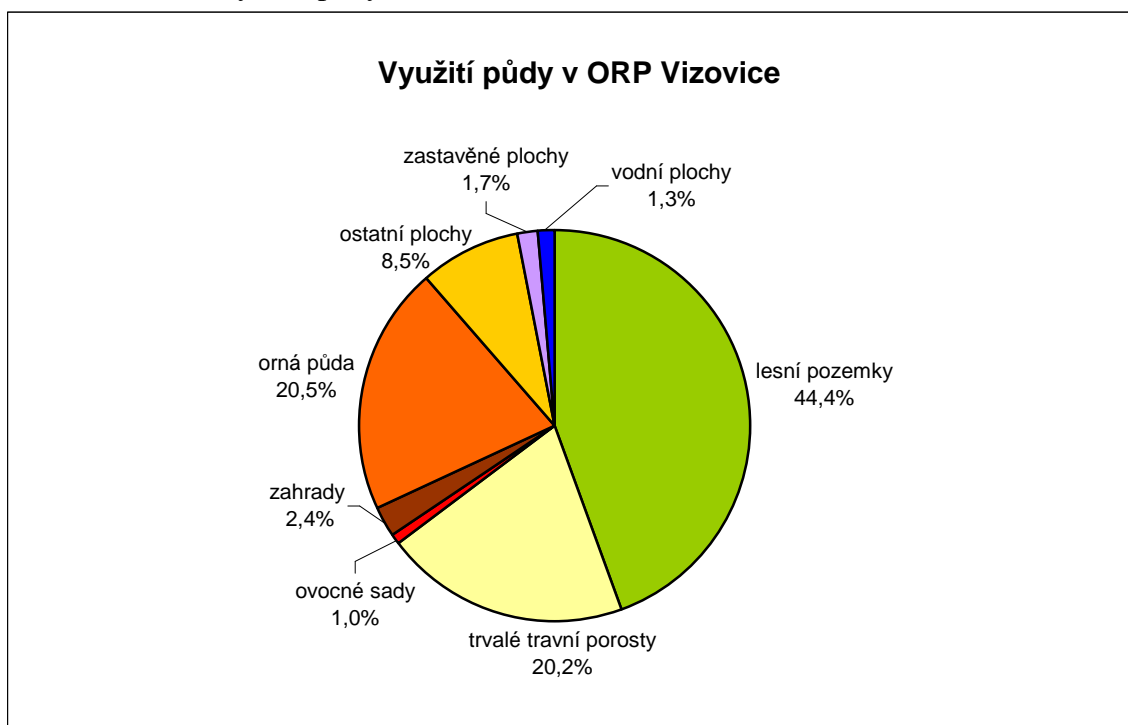
---

¹⁵ Podle zákona č. 100/2001 Sb.

¹⁶ <http://www.r49.cz>

Před rokem 1989 obhospodařovala téměř veškerou půdu jednotná zemědělská družstva, jmenovitě JZD Agrokombinát Slušovice a JZD Podhájí. JZD Agrokombinát Slušovice se věnoval v 80. letech především nezemědělské výrobě, proto v roce 1986 činil tento podíl 5,6 % zemědělské činnosti.¹⁷ K dni 31.3.1988 bylo v JZD zaměstnáno 5910 osob z toho 1032 v zemědělské výrobě. Po roce 1990 došlo k zásadním změnám jako všude v republice. Jestliže bylo v roce 1991 zaměstnáno 3083 EAO (37,2 %), pak v roce 2001 pouze 312 EAO (4,0 %). V současnosti patří k předním firmám zabývajícím se především produkty smíšeného hospodářství¹⁸ Jasno spol. s r.o., která zaměstnává 50 lidí. Dále Vibox a.s. (30 zaměstnanců) a Družstvo Morava (50 zaměstnanců). Kromě těchto firem se výrazně prosazují v zemědělské výrobě soukromí zemědělci, kteří si pronajímají ladem ležící travnaté plochy jako pastviny pro skot či ovce.

Obr. 9: Schéma využití půdy v ORP Vizovice

Pramen: Správní obvody obcí s rozšířenou působností. Zlínský kraj. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2004. Upraveno.

¹⁷ Čuba, Fr., Divila, Emil: Cesty k prosperitě JZD Agrokombinát Slušovice. Nakladatelství Svobody. Praha 1989. str.16

¹⁸ obor činností podle mezinárodní klasifikace CPV- klasifikační systém pro účely veřejných zakázek; podle <http://www.verejna-zakazka.cz/formulare/ciselniky.php>

8.3 Průmysl

Před rokem 1989 byla průmyslová výroba v této oblasti hojně zastoupena. Všechny větší ekonomické subjekty byly ve státním vlastnictví a soustřeďovaly se do okresního města. Proto v ORP Vizovice sídlily pouze dva státní podniky a to *Slovácké konzervárny (KP)*¹⁹, *Uherské Hradiště, závod 6 – Vizovice* ve Vizovicích a *Jihomoravské mlýny (NP)*²⁰ *Kyjov – Mlýn Zádveřice*. V roce 1987 pracovalo v konzervárnách 199 zaměstnanců, ve mlýnu pouze 5 zaměstnanců.

Výraznou činností v tomto sektoru také zaujímaly aktivity JZD Agrokombinátu Slušovice, a to především ve druhé polovině 80. let, kdy jeho příjmy pocházely hlavně z mimozemědělských aktivit. Kromě zemědělské výroby se zabývaly i potravinářskou výrobou, lesnictvím, stavebnictvím, strojírenstvím a dopravou. Ze speciálních odvětví to byla zemědělská chemie a petrochemie a mikroelektronika a aplikovaná kybernetika. Ve Slušovicích se tedy vyráběly první typy počítačů, výraznou část příjmů činila výroba a zpracování plastů či produkce hnojiv. Na základech této produkce vzniklo po roce 1989 velké množství firem.

Největší zaměstnavatel v ORP Vizovice je **Greiner packaging Slušovice s r.o.**²¹, který zaměstnával v roce 2005 448 lidí. Počátky této firmy jsou spjaty právě s JZD AK Slušovice a rakouskou firmou Greiner. Závod na výrobu obalů z plastů zahájil svou činnost v roce 1987. V roce 1992 byl založen společný rakousko-český podnik Greiner Movaplast se sídlem ve Slušovicích a od roku 1994 je firma registrována pod názvem Greiner, plastové obaly, s.r.o. Slušovice, jako stoprocentní dceřiná firma holdingové společnosti Greiner Holding AG. V roce 2003 se v rámci skupiny Greiner packaging international firma přejmenovala na Greiner packaging Slušovice s r.o. a v současné době je největším výrobcem plastových obalů v Čechách a na Slovensku. Druhý výrazný zaměstnavatel je firma **MOBA, s r.o.**, která zajišťuje vyhledávací a bezpečnostní služby.²² MOřavská Bezpečnostní Agentura byla založena v roce 1991, ve Slušovicích sídlí od roku 1993. V roce 2005 zaměstnávala 264 osob.

Další dvě významné společnosti mají společný okruh výroby, sestavují mobilní kontejnery a nejrůznější stavby z nich. První **FAGUS, a.s.**²³, sídlící ve Slušovicích, vyrábí a montuje kontejnerové stavby a obytné kontejnery. Firma byla založena v roce

---

¹⁹ komunální podnik

²⁰ národní podnik

²¹ <http://www.greiner-gpi.com/CzechSlusovice/csy/index.asp>

²² obor činnosti podle mezinárodní klasifikace CPV- klasifikační systém pro účely veřejných zakázek; podle <http://www.verejna-zakazka.cz/formulare/ciselniky.php>

²³ <http://www.fagus.cz>

1990 a v roce 2005 zaměstnávala 230 osob. Druhá **KOMA MODULAR CONSTRUCTION, s.r.o.**,²⁴ je první velkou firmou působící mimo Slušovice. V roce 1992 navázala na tradiční výrobu maringotek výrobou mobilních obytných a sanitárních kontejnerů ve Vizovicích. V roce 2005 zaměstnávala 139 osob. Společnost **PARTR, spol. s r.o.**, ze Všeminy, se zaměřuje na nákladní dopravu, sběr odpadu, recyklaci kovové druhotné suroviny a zpracování zvláštních odpadů.²⁵ V roce 2005 zaměstnávala 131 osob. K tradičním zaměstnavatelům patří vizovický **Rudolf Jelínek, a.s.**, zaměstnávající 107 lidí. Tento závod vznikl již v roce 1894, ovšem tradice výroby alkoholických destilátů je ve Vizovicích již od 16. století. V období komunismu byla výroba začleněna do Slováckých konzerváren jako závod č. 6 a sloužila zejména k vývozu destilátů do zahraničí a to až 85 % veškerého státního exportu lihovin. Po roce 1989 se závod osamostatnil jako Rudolf Jelínek, státní podnik, který byl pak ve druhém kole kupónové privatizace privatizován a transformován na Rudolf Jelínek, a.s.. Mezi výrazné zaměstnavatele patří také firma **YOPLAIT CZECH, a.s.** s výrobou jogurtů a ostatních fermentovaných mléčných výrobků.²⁶ Společnost byla založena v roce 1995 pod názvem Galas, a.s., Slušovice, v místě s dlouhou tradicí výroby mlékárenských produktů. Již několik let zaměstnává stabilně 117 zaměstnanců.²⁷

8.4 Služby

Po roce 1989 tato sféra zaznamenala nejznatelnější nárůst v počtu EAO zaměstnaného v tomto sektoru. V roce 1991 pracovalo ve službách pouhých 28,9 % EAO, ale při sčítání v roce 2001 se tento podíl zvýšil o 14,9 procentního bodu na 43,8 %. Největší zastoupení EAO tvoří zaměstnanci v oblasti nemovitostí. Ve finančním zprostředkování, dopravě a ubytování a stravování jsou údaje vyrovnané (podle obr.č 8).

V ORP Vizovice existuje 17 ordinací, z toho 6 ordinací praktických lékařů pro dospělé a 8 pro děti. Navíc zde působí 3 domy s pečovatelskou službou, jeden domov důchodců a ve Vizovicích také Nemocnice Milosrdných bratří s 60 lůžky. V obvodě působí ve školské sféře 8 mateřských škol, 9 základních a 2 střední školy.²⁸

²⁴ <http://container.cz/index.php?imod=91&session=279bca28d375711ce7fb1b9a529d9d59cz&>

²⁵ obor činnosti podle mezinárodní klasifikace CPV- klasifikační systém pro účely veřejných zakázek; podle <http://www.verejna-zakazka.cz/formulare/ciselniky.php>

²⁶ tamtéž

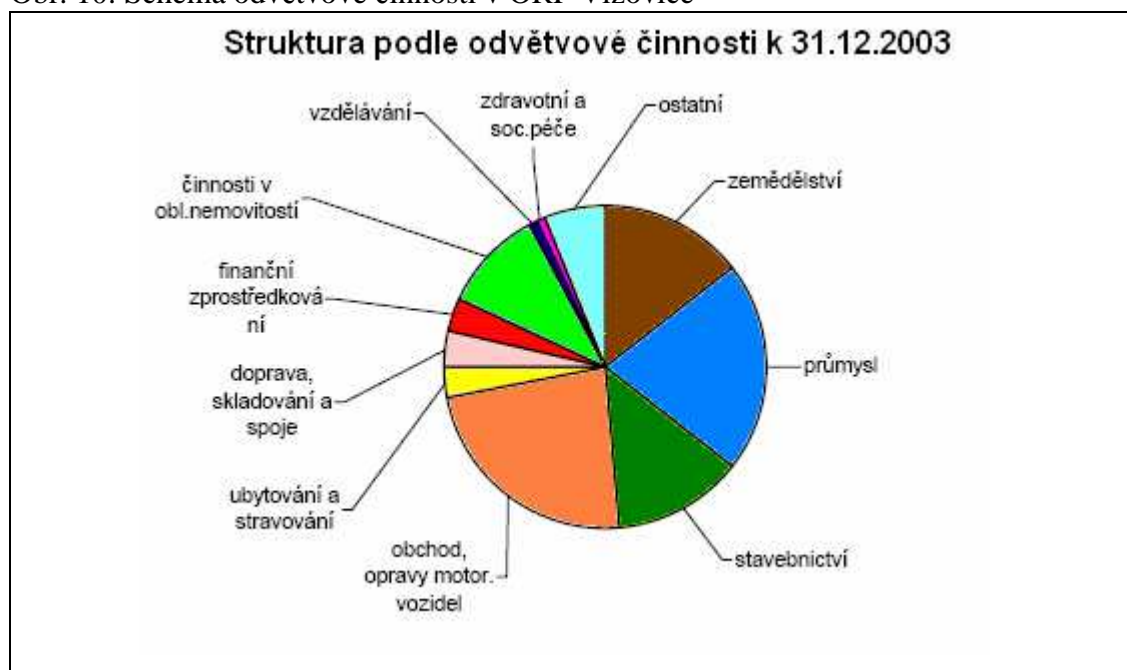
²⁷ <http://www.hbi.cz>

²⁸ gymnázia, střední odborné školy, střední odborná učiliště, vyšší odborné školy

Významný podíl na zaměstnanosti v této sféře mají také státní úředníci zaměstnaní na obecních či městských úřadech. Jedná se zejména o Městský úřad ve Vizovicích a ve Slušovicích. Celkově město Vizovice zaměstnává 69 osob a město Slušovice 20 osob.

Obr. 10: Schéma odvětvové činnosti v ORP Vizovice

Pramen: Správní obvody s rozšířenou působností – Zlínský kraj 2004. Upraveno.

8.5 Trh práce

V ORP Vizovice se nepohybuje míra nezaměstnanosti příliš vysoko, je většinou nižší než celorepublikový průměr. Podle nejnovějších údajů z 31.4.2007²⁹ bylo registrováno v ORP Vizovice celkem 445 dosažitelných uchazečů,³⁰ tj. 5,4 % míra nezaměstnanosti. Pokud srovnáme tento údaj s celorepublikovým (7,3 %), zjistíme, že se ORP Vizovice pohybuje 1,5 procentuelního bodu pod touto hodnotou. Největší hodnota míry nezaměstnanosti byla zaznamenána v roce 2003 a to 8,67 %. Od tohoto roku stále klesá, nejnižší míra nezaměstnanosti byla v roce 2001 pouhých 5,15 %. Velký úbytek nezaměstnaných můžeme pozorovat mezi roky 2005 a 2006, v absolutních číslech je to úbytek o 133 osob.

²⁹ <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz>

³⁰ uchazeči o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku k přijetí zaměstnání (nespadají zde lidé ve vazbě, ve výkonu trestu, v pracovní neschopnosti, účastníci rekvalifikačních kurzů, vykonávající krátkodobé zaměstnání nebo pobírající peněžitou pomoc v mateřství nebo kteří pobírají podporu v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené

Tab. 24: Srovnání míry nezaměstnanosti vybraných ORP Zlínského kraje ke 31.12.[%]

ORP	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Bystřice pod Hostýnem	8,08	9,32	11,64	12,00	10,30	8,10
Holešov	6,49	7,70	9,67	9,70	9,30	7,80
Kroměříž	10,70	11,23	11,80	14,40	10,90	9,20
Luhačovice	7,43	9,19	10,23	11,20	7,50	5,70
Otrokovice	7,19	10,08	10,32	9,40	8,30	6,30
Rožnov pod Radhoštěm	7,95	10,28	11,10	12,30	10,60	10,10
Uherské Hradiště	6,72	8,42	8,53	7,80	7,00	6,20
Uherský Brod	7,92	9,63	10,18	9,50	8,10	7,30
Valašské Klobouky	12,70	12,82	13,60	11,20	11,20	9,20
Valašské Meziříčí	8,83	9,65	10,98	11,10	10,30	9,00
Vizovice	5,15	7,31	8,67	8,10	7,50	5,90
Vsetín	10,69	13,67	13,82	11,50	10,80	9,70
Zlín	5,46	8,67	9,15	8,00	6,80	5,60

Pramen: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz>

V tabulce č. 24 vidíme, že ORP Vizovice má třetí nejnižší míru nezaměstnanosti mezi ORP Zlínského kraje. Patří k regionům s dosti nízkou nezaměstnaností způsobenou dostatečným množstvím pracovních příležitostí a se stoupající úrovní vzdělání.

Na trhu práce má také vliv celkový počet ekonomických subjektů. Podle administrativního registru ekonomických subjektů zřizovaného ministerstvem financí je ve Vizovicích registrovaných 1705 subjektů a ve Slušovicích 1604 subjektů.³¹

³¹ <http://wwwinfo.mfcr.cz/ares/ares.html.cz>

9. Závěr

Správní území obce s rozšířenou působností Vizovice patří mezi rozvíjející se území v rámci Zlínského kraje. Těží z výhodné polohy, protože se nachází v blízkosti krajského města. Před rokem 1989 se tento obvod velmi intenzivně rozvíjel, v devadesátých letech nastalo období útlumu a v posledních letech se začíná situace opět zlepšovat.

Přírodní podmínky nejsou úplně příznivé, proto byla krajina značně v době socialismu upravována až vznikla současná kulturní krajina. Z tohoto není oblast příliš využívaná pro turistiku, musí se tedy nalézt jiný způsob, jak do této oblasti přilákat turisty. Vznikají tedy nejrůznější spolky a svazky obcí, aby při vzájemné podpoře docházelo k rozvoji hlavně kulturního života obcí.

Dopravní obslužnost ztěžuje také celkový rozvoj obvodu. Stávající situaci zlepší až plánovaná rychlostní silnice R 49, která propojí celý Zlínský kraj se Slovenskem a vnitrostátní dálniční sítí. Při zlepšení dopravní situace lze očekávat zatraktivnění oblasti jak pro turisty tak hlavně pro investory. I když situace na trhu práce je v ORP Vizovice příznivá, nezaměstnanost je nízká, příchodem nových investic do regionu by se ještě snížila a do regionu by tak nalákala i nové obyvatele. S tímto souvisí i otázka migrace. Obyvatel stále díky stěhování přibývá, proto je také nutné řešit otázku bydlení jako například ve Slušovicích nebo Vizovicích, kde se budují sociální byty.

Malá propagace regionu nejen v měřítku České republiky, ale i Evropské unie, také regionu škodí, proto díky změnám by se mohl region jistě více prosadit. Chybí zde například jakákoli spolupráce s partnerskými městy v zahraničí či České republice. Pozitivní je vytváření mikroregionů a jiných svazků obcí, ve kterých vzniká vzájemná spolupráce z hlediska ekonomického tak kulturního.

Summary

Subject bachelor work is socio-economics characterization of administration area of the municipality with extended competence Vizovice in the middle of Zlín region. Historical development of the region is evident. The physical-geographical situation and socio-economics structure of inhabitants is analysed. Economical characteristic with description of changes at the labour market.

Key words: Vizovice, social-geographic analysis, municipality, population, migration

Použitá literatura

Publikace:

Čižmář, J.: Dějiny a paměti městy Vizovic., Brno 1933.

Čuba, Fr., Divila, E.: Cesty k prosperitě JZD Agrokombinát Slušovice. Nakladatelství Svobody. Praha 1989.

Demek, J. a kol.: Zeměpisný lexikon ČSR - Hory a nížiny. Academia, Praha 1987.

Kol. autorů: Demografická ročenka okresů České republiky 1991 až 2005. ČSÚ, Olomouc 2004.

Kol. autorů: Dojíždka za prací a do škol ve Zlínském kraji (na základě výsledků SLDB 2001) SLDB 2001. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003.

Kol. autorů: Historický lexikon obcí České Republiky 1869-2001. ČSÚ, Praha, 2006.

Kol. autorů: Mikroregiony Zlínského kraje 2005. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2006.

Kol. autorů: Počet obyvatel v obcích Zlínského kraje. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2006.

Kol. autorů: Sčítání lidu, domů a bytů k 3. 3. 1991 za okres Zlín. Zlín 1992.

Kol. autorů: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Okres Zlín. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003.

Kol. autorů: Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Zlínský kraj. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2003.

Kol. autorů: Správní obvody obcí s rozšířenou působností. Zlínský kraj. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2004.

Kol. autorů: Statistická ročenka zlínského kraje 2006. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2007.

Kol. autorů: Věkové složení a pohyb obyvatelstva Zlínského kraje a správních obvodů obcí s rozšířenou působností v roce 2006. Krajská správa ČSÚ, Zlín 2007.

Nekuda, V. a kol.: Zlínsko – Vlastivěda Moravská. Muzejní a vlastivědná společnost, Brno 1995.

Peřinka, V.: Vlastivěda Moravská – Vizovický okres.

Quitt, E.: Klimatické oblasti Československa. ČAV, GÚ, Brno 1971.

Tomášek, M.: Půdy České Republiky. Česká geologický ústav. Praha 2000. 68s.

Vlček, J. a kol.: Zeměpisný lexikon ČSR – Vodní toky a nádrže. Academia, Praha, 1984.

Internetové zdroje:

Koma Modula construction [online]. © 2007 [citováno 2.5.2007]. Dostupný z WWW: <<<http://container.cz/index.php?imod=91&session=279bca28d375711ce7fb1b9a529d9d59cz&>>>

Integrovaný portál MPSV: zaměstnanost: Statistika: nezaměstnanost [online]. © 2007 [citováno 6.5.2007]. Dostupný z WWW: <<<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz>>>

Administrativní registr ekonomických subjektů [online]. © 2007 [citováno 6.5.2007]. Dostupný z WWW: <<<http://www.info.mfcr.cz/ares/ares.html.cz>>>

Český statistický úřad [online]. © 2007 [citováno 14.4.2007]. Dostupný z WWW: <<<http://www.czso.cz>>>

Fagus container systém [online]. © 2006 [citováno 19.4.2007]. Dostupný z WWW: <<<http://www.fagus.cz>>>

Portál veřejné správy České republiky [online]. © 2007 [citováno 9.4.2007]. Dostupný z WWW: <<<http://www.geoportal.cenia.cz>>>

Greiner packaging [online]. © 2007 [citováno 29.4.2007]. Dostupný z WWW: <<<http://www.greiner-gpi.com/CzechSlusovice/csy/index.asp>>>

HBI online databáze firem [online]. © 2007 [citováno 24.4.2007]. Dostupný z WWW: <<<http://www.hbi.cz/>>>

Mapy [online]. © 2007 [citováno 24.4.2007]. Dostupný z WWW: <<<http://www.mapy.cz/>>>

Město Vizovice [online]. © 2007 [citováno 2.4.2007]. Dostupný z WWW: <<<http://www.mestovizovice.cz>>>

Rychlostní komunikace R49 [online]. © 2007 [citováno 27.3.2007]. Dostupný z WWW: <<<http://www.r49.cz>>>

Město Slušovice [online]. © 2007 [citováno 24.4.2007]. Dostupný z WWW: <<<http://www.slusovice.cz>>>

Informační servis k zákonu č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách [online]. © 2007 [citováno 14.4.2007]. Dostupný z WWW: <<<http://www.verejna-zakazka.cz/formulare/ciselniky.php>>>

Mapová díla:

Quitt, E.: Klimatické oblasti ČSR 1:500 000. GBR, Brno 1975.

Autoatlas: Česko – turistický autoatlas 1 : 1 000 000. Geoclub. Vizovice 2005.

25-323 Zlín. Český úřad zeměměřičský a katastrální. Brno 1995.

25-324 Vizovice. Český úřad zeměměřičský a katastrální. Brno 1995.

25-321 Fryšták. Český úřad zeměměřičský a katastrální. Brno 1995.

Seznam příloh

1. Obec Bratřejov
2. Obec Dešná – původní zástavba
3. Obec Neubuz
4. Město Slušovice
5. Slušovice – dostihová dráha
6. Obec Ublo
7. Město Vizovice
8. Obec Všemina – hotel

1. Obec Bratřejov

2. Obec Dešná – původní zástavba

3. Obec Neubuz

4. Město Slušovice

5. Slušovice – dostihová dráha

6. Obec Ublo

7. Město Vizovice

8. Obec Všemina – hotel

